

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa – profil praktyczny)

**dokonanej w dniach 13-14 marca 2017 r. na kierunku Filologia prowadzonym
w ramach obszaru nauk humanistycznych na poziomie studiów pierwszego stopnia
realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej o profilu praktycznym
na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Informatyki i
Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie**

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: dr hab. Aneta Majkowska- członek PKA

członkowie:

- 1. dr hab. Bożena Rozwadowska– ekspert PKA**
- 2. prof. dr hab. Mirosław Pawlak– ekspert PKA**
- 3. mgr Beata Sejdak- ekspert PKA**
- 4. Małgorzata Szerłaż- ekspert PKA**
- 5. Olga Janiszewska- ekspert PKA**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku Filologia prowadzonym na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych (WAINS) w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania (WSliZ) z siedzibą w Rzeszowie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na kierunku Filologia.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej dokonywanej przez Polską Komisję Akredytacyjną. Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej (ZO PKA) poprzedził wizytację zapoznaniem się z

Raportem samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków ZO PKA. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym Kierunku studiów, ze studentami, przedstawicielem Biura Karier, z osobami odpowiedzialnymi za praktyki, wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Przeprowadzono także hospitację zajęć oraz wizytację bazy dydaktycznej wykorzystywanej do realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów, jak również weryfikację przedłożonej do wglądu podczas wizytacji dokumentacji, w tym prac etapowych i dyplomowych.

Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których ZO PKA poinformował władze Uczelni i wizytowanej Jednostki na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków ZO PKA, w Załączniku nr 2.

OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O PROFILU PRAKTYCZNYM

--

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia			X		
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia			X		
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia	X				
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

Uczelnia podjęła liczne działania naprawcze, a dokumenty potwierdzające zmiany zamieściła w Załącznikach 1 – 12.

Kryterium 1.

Została przyjęta nowa *Strategia Rozwoju Wydziału Administracji i Nauk Społecznych na lata 2017 – 2020* z uwzględnieniem działań odnoszących się do kierunku Filologia.

Efekty kształcenia, których sformułowania budziły wątpliwości zostały przeformułowane i w sposób wyraźny odnoszą się do obszaru nauk humanistycznych. Zweryfikowano odniesienia efektów kształcenia dla poszczególnych dyscyplin i wyraźnie odzwierciedlają dyscyplinę wiodącą – językoznawstwo. W zweryfikowanych efektach kształcenia ujęto wskazanie poziomu języka angielskiego na zakończenie studiów jako C1.

Część zapisów w kartach przedmiotów przeredagowano w taki sposób, że wskazują na przygotowanie studenta do zawodu w sposób praktyczny.

Przyjęto propozycje zmian w zakresie monitorowania, dokumentowania i zaliczania praktyk zawodowych od roku akademickiego 2017-2018. Powołano nowego kierunkowego koordynatora praktyk zawodowych. Wprowadzono nowy wzór arkusza hospitacyjnego praktyk zawodowych. Opracowano nowy wzór Dziennika Praktyk.

Kryterium 3.

Uczelnia dodatkowo wykazała bardzo szeroką współpracę z władzami rządowymi i samorządowymi, których przedstawiciele wspierają Uczelnię w działaniach na rzecz miasta i regionu oraz uczestniczą w ważnych wydarzeniach dla Uczelni. Przedstawiono obszernie wyjaśnienia dotyczące bezpośredniego udziału podmiotów współpracujących z Uczelnią w kształtowanie programu i efektów kształcenia, a także wskazano na możliwość wprowadzania przez te podmioty zmian w proces dydaktyczny na kierunku Filologia.

Wskazano, że jako uczelnia niepubliczna jest istotnym podmiotem życia społecznego, gospodarczego, kulturalnego miasta i regionu oraz współpracuje z wieloma różnymi przedsiębiorstwami i instytucjami nie tylko w związku ze swoją działalnością dydaktyczną i badaniami naukowymi, ale także jako partner biznesowy na przykład przy realizacji wspólnych projektów i zamierzeń gospodarczych, np. z Hutą Stalowa Wola czy firmą Pratt&Whitney Rzeszów.

Katedra Filologii aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz społeczności lokalnej między innymi organizując we współpracy z władzami miasta nauczanie języka chińskiego w rzeszowskich przedszkolach i liceach.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia. *

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian dotyczących wymagań związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej, właściwej dla ocenianego kierunku, są zorientowane na potrzeby studentów oraz otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki¹ oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu praktycznego, do którego/których

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych, w tym umożliwiają uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu i kompetencji niezbędnych na rynku pracy, oraz dalszą edukację. *

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu praktycznym. *

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. W przypadku kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego uwzględnia także ramowy program zajęć praktycznych określony przez Ministra Zdrowia.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe związane z zakresem ocenianego kierunku oraz potrzeby rynku pracy. *

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS. *

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. *

1.5.7 Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa, w tym w zakresie zdobywania umiejętności praktycznych, które powinno odbywać się w warunkach rzeczywistych. *

1.5.8. Jednostka określiła efekty kształcenia dla praktyk zawodowych i metody ich weryfikacji, zapewnia realizację tych praktyk w wymiarze określonym dla programu studiów o profilu praktycznym, a także ich właściwą organizację, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku, oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku. *

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. *

1.7.1 Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, w toku praktyk zawodowych, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć. *

1. Ocena

ZNACZĄCO

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1.

Kształcenie na kierunku Filologia specjalność język angielski jest prowadzone w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych. Odbywa się na poziomie studiów pierwszego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, w ramach trzech specjalizacji *Tłumaczeniowej*, *Komunikacji międzykulturowej w biznesie* oraz, tylko na studiach stacjonarnych, *Tłumaczeniowej z językiem chińskim*. Jednostka ma także w swojej ofercie specjalność *Nauczycielską – nowoczesne metody i multimedia w nauczaniu języka angielskiego* (wcześniej jedynie *Nauczycielską*), ale nie została ona do tej pory uruchomiona. Warto podkreślić, że już na etapie formułowania koncepcji kształcenia, władze Uczelni zdecydowały się na wybór profilu praktycznego, między innymi na podstawie analizy rynku pracy i konsultacji z otoczeniem gospodarczym i to właśnie na tym profilu odbywa się kształcenie od roku akademickiego 2012/2013. Jak podano w Raporcie samooceny, kształcenie na ocenianym kierunku ma „przygotować absolwentów do pracy i budowania społeczeństwa, którego wartością jest wiedza i umiejętności praktyczne stanowiące podporę innowacyjnej gospodarki” (s. 24). Taka koncepcja wpisuje się bez wątpienia w misję i strategię WSiIZ na lata 2012-2016, przyjęte uchwałą Senatu nr 3/LXI/2011 z dnia 21 grudnia 2011 r. Dzięki kształceniu tłumaczy, osób

skutecznie komunikujących się w językach obcych w sytuacjach biznesowych jak również, potencjalnie, nauczycieli, realizowana jest większość elementów misji Uczelni, np. kształcenie studentów dla potrzeb społeczeństwa informatycznego i gospodarki wiedzy, zdolnych do tworzenia nowych wartości ekonomicznych, społecznych i kulturowych, kształtowanie u studentów umiejętności funkcjonowania w nieustannie zmieniającym się społeczeństwie, kreowanie warunków do kształtowania się i upowszechniania postaw innowacyjnych i przedsiębiorczych czy też działanie na rzecz awansu gospodarczego i cywilizacyjnego regionu. Tak zarysowana koncepcja uwzględnia cele strategiczne określone w przywołanej uchwale, a mianowicie cel 1., tj. zapewnienie warunków rozwoju kompetencji i kreatywności studentów (np. premiowanie ich aktywności i kreatywności), cel 2., tj. doskonalenie metod kształcenia (np. wyrobienie nawyku krytycznego i analitycznego myślenia) czy też cel 4., tj. rozwój współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym Uczelni (np. umacnianie roli Uczelni w awansie cywilizacyjnym regionu). Uczelnia udostępniła ZO PKA uchwałę Rady Wydziału nr 16/2014 z dnia 21 listopada 2014 roku w sprawie przyjęcia zmodyfikowanej strategii rozwoju Wydziału Administracji i Nauk Społecznych na lata 2012-2016, a także protokół z posiedzenia Rady w tym dniu, sprawozdanie z realizacji strategii za lata 2012-2016, opracowane przez Dziekana, oraz uchwałę Rady Wydziału nr 6/2017 z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania. Jak wynika z tych dokumentów, misją Wydziału jest „kształcenie specjalistów dla gospodarki opartej na wiedzy oraz współpraca międzynarodowa i realizacja najwyższej jakości badań naukowych z zakresu: nauk o mediach, językoznawstwa, komunikacji społecznej, prawa i administracji, bezpieczeństwa wewnętrznego, przyczyniających się do rozwoju nauki i gospodarki”. Cele strategiczne Wydziału dotyczą trzech obszarów: kształcenia, działalności naukowo-badawczej i zarządzania. Koncepcja kształcenia na kierunku Filologia bez wątpienia wpisuje się w pierwszy obszar, gdzie podkreślono rolę zapewnienia warunków kompetencji i kreatywności studentów, doskonalenia metod kształcenia oraz rozwijania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Koncepcja kształcenia wiąże się z polityką zapewnienia jakości, określoną Zarządzeniem Rektora WSLiZ nr 19/2013 z dnia 18 lutego 2013 roku z późniejszymi zmianami w sprawie powołania Wydziałowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia i określenia ich zadań. W ramach tej polityki, także na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych funkcjonuje taki zespół, w skład którego wchodzi pełnomocnik Dziekana ds. kierunku Filologia oraz przedstawiciele nauczycieli akademickich na tym kierunku w liczbie dwóch, jego zadaniem jest wdrażanie metod, procedur i narzędzi oceny jakości, nadzór nad tworzeniem i doskonaleniem planu studiów, planowaniem i doskonaleniem procesu kształcenia i realizacją tego procesu, ocena i doskonalenie procesu kształcenia oraz sporządzanie rocznych sprawozdań, jeśli chodzi o jakość kształcenia. Trzeba jednak podkreślić, że przedstawione ZO PKA dokumenty obejmowały lata 2012-2016 i niezbędne jest wypracowanie aktualnej misji i strategii rozwoju Uczelni i strategii Wydziału, do których można byłoby odnieść koncepcję kształcenia na kierunku Filologia.

W opracowywaniu koncepcji Kierunku wzięto pod uwagę wyniki badania rynku pracy (tj. analiza ofert pracy) oraz wyniki konsultacji z otoczeniem-społeczno-gospodarczym. Brak jest konkretnych dowodów na uwzględnienie opinii interesariuszy wewnętrznych, poza doświadczeniem osób prowadzących zajęcia na wizytowanym Kierunku. Uwzględniono

natomiast, co potwierdziło spotkanie ZO PKA z kadrą prowadzącą zajęcia, wzorce zaczerpnięte z krajowych uczelni publicznych oraz niepublicznych, takich jak Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Łódzki, SWPS Uniwersytet Humanistyczno-Społeczny w Warszawie, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu czy Społeczna Akademia Nauk. Nie przedstawiono żadnych informacji na temat uwzględnienia wzorców i doświadczeń międzynarodowych przy formułowaniu koncepcji kształcenia na kierunku Filologia.

Pomimo pewnych niedoskonałości na etapie jej kształtowania, dotyczących w szczególności udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, koncepcję kształcenia na kierunku Filologia należy uznać za wysoce oryginalną. Wychodzi ona poza bezkrytyczne naśladowanie tego, co dzieje się w uczelniach akademickich i ma własną specyfikę, czego dowodem są oferowane specjalizacje, w szczególności *Thumaczeniowa z językiem chińskim*, wypracowane efekty kształcenia i realizowany program studiów. Trzeba tu jasno podkreślić, że specjalizacje te są niezwykle ważne dla otoczenia społeczno-gospodarczego, zarówno ze względu na duży stopień umiędzynarodowienia regionu, jak i ekspansję firm zagranicznych, a sam charakter kształcenia jest w dużej mierze nowatorski, odbiegając od tego, czym charakteryzują się podobne kierunki studiów, np. przez poszerzenie wymiaru nauki dodatkowego języka obcego, w tym języka chińskiego. Realizowana koncepcja kształcenia ma również duże szanse na dalszy rozwój, choćby przez tworzenie nowych specjalizacji, modyfikowanie i wzbogacanie istniejących, czy, w jakiejś perspektywie, prowadzenie studiów drugiego stopnia.

1.2.

W Raporcie samooceny można przeczytać, że „uwzględniając opinie interesariuszy i zewnętrznych, w tym otoczenia społeczno-gospodarczego, program kształcenia ulega modyfikacjom, aby oferowane specjalizacje zapewniały studentom możliwość zdobycia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych koniecznych do realizacji zadań zawodowych w zmieniającym się społeczeństwie” (s. 24). Analiza dokumentów i informacji pozyskanych w trakcie wizytacji pokazały, że plany rozwoju wizytowanego Kierunku są rzeczywiście powiązane z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy, jak również uwzględniają wnioski wynikające z analizy aktualnego rynku pracy, opracowane w Biurze Karier i sugestie interesariuszy zewnętrznych, z którymi podpisano umowy o współpracy. Potwierdzenie opiniowania przez podmiot zewnętrzny i uwzględnienia zgłoszonych sugestii stanowi korespondencja mailowa (IX-XII 2015) z firmą Skrivanek Sp. z o. o. z Lublina, w wyniku której uwzględniono na zajęciach *Thumaczenia tekstów* teksty prawnicze i biznesowe (pojawiające się najczęściej w biurach tłumaczeń), wprowadzono zajęcia praktyczne, które pozwalają na doskonalenie warsztatu identyfikacji i eliminowania najczęściej popełnianych błędów w tłumaczeniach, uwzględniono zajęcia z programowania CAT oraz innych narzędzi wspomagających pracę tłumacza, a także wprowadzono blok dotyczący etyki zawodowej i rozwoju zawodowego. Uruchomiono też Cyfrowe Laboratorium Językowe. W zmodyfikowanych programach studiów zwiększono liczbę godzin zajęć praktycznych, prowadzonych przez praktyków z danej dziedziny (m.in. native speakerów). Trzeba tutaj jednak podkreślić, że konsultacji tego typu powinno być znacznie więcej, przy uwzględnieniu o wiele większej liczby podmiotów. Niezbędne jest także ich dokumentowanie, ponieważ

korespondencja mailowa ma mało wiążący charakter dla obu stron. Oferta edukacyjna umożliwia studentom przygotowanie do podjęcia pracy zawodowej związanej z tłumaczeniami, administracją, kontaktami międzynarodowymi czy wykonywaniem pracy nauczyciela. Istnieje również możliwość kontynuowania nauki na studiach drugiego stopnia na uczelni partnerskiej, tj. w Wyższej Szkole Europejskiej im. Ks. Józefa Tischnera, a także innych uczelniach.

1.3.

Zgodnie z uchwałą Senatu WSiZ w Rzeszowie nr 8/LXXXII/2015 z dnia 10 czerwca 2015 roku, kierunek Filologia na poziomie pierwszego stopnia o profilu praktycznym został przyporządkowany do obszaru nauk humanistycznych, a kierunkowe efekty kształcenia odnoszą się do pięciu dyscyplin, tj. językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej, kulturoznawstwa, literaturoznawstwa, nauk o zarządzaniu i etnologii. Widoczny jest ścisły związek między przyjętą koncepcją kształcenia i planami jej rozwoju, a obszarem wiedzy i obszarem kształcenia, jak również dziedziną nauki i wszystkimi dyscyplinami naukowymi, do których odnoszą się określone dla kierunku efekty kształcenia. Efekty te wpisują się w większości w obszar nauk humanistycznych i są ściśle powiązane z dziedziną nauk humanistycznych oraz wymienionymi wyżej dyscyplinami. Pewne wątpliwości może jednak budzić fakt, że niektóre z efektów kierunkowych dotyczą między innymi (zależnie od specjalizacji) pedagogiki, choć dyscyplina ta odnosi się do obszaru i dziedziny nauk społecznych (np. K_W01, K_U09, K_U10, K_U13, K_U14, K_U15, KU18). Choć odniesienia te są związane z uwzględnieniem w ofercie kształcenia specjalizacji nauczycielskiej, to albo należałoby przyporządkować w jakimś zakresie kierunek do obszaru nauk społecznych, albo te efekty przeformułować. Określone efekty kształcenia uwzględniają również obecny stan wiedzy naukowej dotyczącej wskazanego obszaru, dziedziny i dyscyplin.

1.4.

Efekty kształcenia dla kierunku Filologia zostały zatwierdzone uchwałą Senatu WSiZ w Rzeszowie nr 8/LXXXII/2015 z dnia 10 czerwca 2015 roku, są one identyczne w przypadku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Analiza tych efektów pokazuje, że są one powiązane z koncepcją kształcenia i planami rozwoju Kierunku, ale pojawiają się także wątpliwości dotyczące ich powiązania z obszarem i dziedziną nauk humanistycznych, jak również wybranymi dyscyplinami naukowymi. Chodzi tutaj w szczególności o odniesienia do nauk pedagogicznych, które wpisują się w obszar i dyscyplinę nauk społecznych (pkt 1.3), ale także o fakt, że niewiele z kierunkowych efektów kształcenia odnosi się do językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej, w szczególności w przypadku kategorii wiedzy (np. K_W01, K_W06, K_W12), ale również do literaturoznawstwa. Jeśli chodzi o kategorię umiejętności, to należałoby jasno określić poziom opanowania języka docelowego według ESOKJ, jaki mają osiągnąć studenci po ukończeniu studiów, jako C1. Warto też zwrócić uwagę na fakt, że nieprawidłowe jest określenie poziomu znajomości drugiego języka jako A2+, ponieważ, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 12 lipca 2017 roku, powinien to być poziom B. Pomijając te uchybienia, realizacja celów i szczegółowych efektów kształcenia określonych dla poszczególnych przedmiotów umożliwia realizację

efektów kierunkowych. Efekty kształcenia, zarówno w przypadku kierunku, jak i poszczególnych przedmiotów są sformułowane w sposób zrozumiały, są one możliwe do osiągnięcia i możliwa jest weryfikacja stopnia, w jakim są one faktycznie osiąganymi przez studentów. Określone dla kierunku Filologia efekty kształcenia, a także efekty dla poszczególnych przedmiotów uwzględniają te związane z zastosowaniem wiedzy, umiejętnościami praktycznymi i kompetencjami społecznymi w stopniu, który przygotowuje studentów do wykonywania zawodu tłumacza, mediatora interkulturowego w sytuacjach biznesowych i nauczyciela. Warto tutaj podkreślić, że efekty kształcenia odbiegają znacząco od tych tradycyjnie definiowanych dla profilu ogólnoakademickiego i mają zdecydowanie wymiar praktyczny. Co więcej, 27 z 40 efektów kształcenia przypisano kategoriom umiejętności i kompetencji społecznych, a te, które dotyczą rozwijania wiedzy podkreślają jej praktyczne zastosowanie w pracy zawodowej (np. ochrona własności intelektualnej – K_W03 czy znajomość dobrych praktyk w dziedzinach związanych z daną specjalizacją – K_W02). Wiele efektów kształcenia dotyczących wiedzy ma odpowiedniki w odniesieniu do umiejętności praktycznych niezbędnych przy wykonywaniu określonego zawodu (np. K_W09 i K_W10 – K_U16 i K_U17 bądź też K_W02 – K_U10).

Analiza sylabusu dla seminarium dyplomowego pokazała, że zawarte tam efekty kształcenia dotyczą metodyki pisanie pracy (np. P_U01 – opracowanie merytorycznego planu pracy dyplomowej, P_U02 – rozwiązanie praktycznego problemu z uwzględnieniem określonych wymogów (np. użytkowych, ekonomicznych)), ale w ogóle nie uwzględniają ogólnej wiedzy i umiejętności związanych z kierunkiem Filologia bądź też umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Odniesienie tych efektów do specyfiki ocenianego kierunku i realizowanych na nich specjalności jest niezbędne.

Porównanie kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia dla specjalizacji nauczycielskiej wskazuje na ich pełną zgodność z efektami opisanymi w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 roku. Trzeba tutaj jednak podkreślić, że specjalizacja ta nie była jak do tej pory prowadzona.

Studenci ocenianego kierunku są zaznajomieni z pojęciem efektów kształcenia, potrafią wyjaśnić poszczególne efekty oraz mają dostęp do opublikowanych efektów kształcenia za pośrednictwem strony internetowej Uczelni. W ich opinii efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób jasny i zrozumiały i uwzględniają zdobywanie umiejętności wspierających ich w wejściu na rynek pracy na przykład wykazują umiejętność praktycznego zastosowania wiedzy dotyczącej: 1) pracy tłumacza, 2) pracy w firmie lub 3) podstawowych koncepcji pedagogicznych, dającej kwalifikacje do nauczania w zakresie swej specjalności na poziomie podstawowym edukacji (przykładowy EKK).

1.5.

Kształcenie na kierunku Filologia trwa sześć semestrów na studiach stacjonarnych i siedem na studiach niestacjonarnych i odbywa się obecnie według trzech planów, tj. dla osób rozpoczynających studia w roku akademickim 2014-2015, 2015-2016 i 2016-2017, które przyjęte zostały uchwałami Rady Wydziału Administracji i Nauk Społecznych, odpowiednio nr 12/2014 z dnia 24 września 2014 roku, 8/2015 z dnia 23 września 2015 roku oraz 14/2016 z dnia 23 września 2016 roku. Wprowadzane zmiany nie miały większego wpływu na

przewidywaną liczbę godzin dydaktycznych, ale uwzględniały zmiany prawa oraz, co najważniejsze, zmierzały do poszerzenia i udoskonalenia oferty dydaktycznej przez propozycje nowych specjalizacji czy modyfikację już istniejących. Na przykład w roku akademickim 2014/2015 istniały tylko dwie specjalizacje na studiach stacjonarnych, a od roku akademickiego 2015/2016 już cztery. Od roku akademickiego 2016/2017 zmianie uległy także nazwy oferowanych specjalizacji, aby lepiej dostosować kształcenie do zmieniającej się rzeczywistości i oczekiwań rynku prac, np. specjalizacja nauczycielska została wzbogacona o element nowoczesnych metod i mediów w nauczaniu języka angielskiego, zapewne w nadziei, że spotka się ona z większym zainteresowaniem studentów. Takie modyfikacje przyjąć należy z uznaniem, ponieważ świadczą o ciągłych próbach dostosowania programu do potrzeb studentów i oczekiwań rynku pracy. Warto również podkreślić fakt uwzględnienia w programach studiów puli przedmiotów nieobowiązkowych, na które mogą uczęszczać zainteresowani studenci na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych (tzw. pakiet „chcę więcej”).

Analiza przedstawionych programów studiów pokazała, że realizowane treści kształcenia, stosowane metody kształcenia oraz metody weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów kształcenia są w pełni spójne z określonymi dla Kierunku efektami kształcenia. Zarówno w przypadku studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych poprawnie wyodrębniono moduły kształcenia i odpowiednio przyporządkowano im konkretne przedmioty (tj. przedmioty ogólnouczone, podstawowe, kierunkowe, specjalizacyjne i dodatkowe). W planie studiów dla studentów rozpoczynających naukę w roku akademickim 2016/2017 program studiów obejmuje, w zależności od realizowanej specjalizacji, od 2089 do 2349 godzin na studiach stacjonarnych i odpowiednio od 1587 do 1991 godzin na studiach niestacjonarnych. Wartości te należy w obu przypadkach uznać za wystarczające, podobnie jak liczbę godzin przypisanych do różnych modułów. W szczególności warto tutaj zwrócić uwagę na dużą liczbę godzin praktycznej nauki języka, w tym języka, drugiego – 980 godzin na studiach stacjonarnych (aż 1110 na specjalności tłumaczeniowej z językiem chińskim) i 610 na studiach niestacjonarnych. Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów na studiach stacjonarnych obejmują od 59% do 65%, a na studiach niestacjonarnych od 47% do 52% wszystkich godzin dydaktycznych, co przekłada się odpowiednio na od 35% do 36% i od 31% do 32% ogólnej liczby punktów ECTS. Stąd też spełnione zostały wymogi określone w Art. 2, ust. 1 PSW oraz Uchwale Senatu WSiLiZ nr 5/XC/2016 z dnia 12 grudnia 2016 r.

Należałoby natomiast rozważyć zwiększenie liczby godzin przeznaczonych na seminarium dyplomowe z obecnych 30 do 60, bądź też 45, biorąc pod uwagę fakt, że przygotowanie pracy dyplomowej jest jednym z podstawowych warunków ukończenia studiów, a jednocześnie stanowi spore wyzwanie dla wielu studentów, również pod względem językowym. Na studiach stacjonarnych sekwencja modułów i przedmiotów zamieszczonych w planie studiów nie budzi zastrzeżeń, a bardzo trafnym rozwiązaniem jest rozpoczęcie realizacji specjalizacji dopiero w IV semestrze, kiedy studenci są bardziej świadomi swoich potrzeb i dokonywanych wyborów. Pojawiają się jednak wątpliwości co do tej sekwencji na studiach niestacjonarnych, gdyż nie jest ona tożsama z tą na studiach stacjonarnych. Chodzi tutaj przede wszystkim o realizację przedmiotu *Gramatyka opisowa języka angielskiego* w V semestrze, a przedmiotu *Historia języka angielskiego* już w II semestrze. Kolejność powinna tutaj być odwrotna, ponieważ gramatyka opisowa, w tym przypadku w odniesieniu do morfologii i składni, ma pomóc

studentom lepiej zrozumieć i stosować struktury gramatyczne. Co więcej, treści realizowane podczas tego przedmiotu warto poszerzyć o elementy fonetyki i fonologii, co z pewnością ułatwiłoby nauczanie wymowy. Pojawiają się one co prawda na przedmiocie *Wstęp do językoznawstwa*, ale z sylabusu wynika, że poświęca się im tylko jedno zajęcie.

Istnieje możliwość indywidualizacji programu kształcenia dla studentów szczególnie uzdolnionych oraz adaptacji procesu kształcenia dla potrzeb osób niepełnosprawnych. W obu kwestiach należy tutaj wskazać na stosowne zapisy *Regulaminu studiów*, przyjętego uchwałą Senatu nr 5/LXXXVII/2016 z dnia 28 kwietnia 2016 roku, tj. możliwość realizacji wybranych zajęć dydaktycznych w języku obcym, o ile istnieje taka możliwość (par. 6, pkt 2), dostosowanie warunków i procesu kształcenia, a także formy zdawania egzaminów i uzyskiwania zaliczeń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, jeśli przedstawiły one niezbędne dokumenty (par. 12, pkt 1-7), możliwość realizacji indywidualnego programu studiów bądź korzystania z indywidualnej organizacji studiów (par. 13-14), czy możliwość realizacji semestru lub kilku semestrów na innym wydziale lub w innej uczelni, włączając w to uczelnie zagraniczne (par. 21). Jeśli chodzi o indywidualizację kształcenia, to ważną rolę odgrywają tutaj system wyrównywania szans dla studentów z problemami w nauce (tj. dodatkowe bezpłatne zajęcia), a także system dawania dodatkowych szans studentom osiągającym dobre wyniki w nauce (wspomniany już pakiet bezpłatnych zajęć dodatkowych „chcę więcej”). W Uczelni funkcjonuje Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych, infrastruktura WSiZ została dostosowana do potrzeb takich osób i mogą one korzystać z konsultacji w zakresie dydaktyki i rehabilitacji w Biurze ds. Osób Niepełnosprawnych.

1.5.1.

Specjalizacja nauczycielska nie była do tej pory prowadzona z uwagi na brak zainteresowania studentów. Analiza programu studiów, w szczególności w odniesieniu do przedmiotowej specjalizacji, pokazuje jednak, że spełnione zostały zapisy Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Na kształcenie to przeznaczono ogółem 270 godzin dydaktycznych z podziałem na przygotowanie z zakresu psychologiczno-pedagogicznym (150 godz.) i dydaktycznym (120 godz.), na uwagę zasługuje fakt podkreślenia roli wspomaganej komputerowo dydaktyki językowej (odrębny przedmiot w wymiarze 15 godzin). Przewidziano też 150 godzin praktyk, co jest jednak zbyt małą liczbą biorąc pod uwagę fakt, że według zapisu Art. 11 p. 9 PSW, według którego na profilu praktycznym czas trwania praktyk powinien wynosić trzy miesiące. Niezbędne jest w związku z tym zwiększenie liczby godzin praktyk. Widoczna jest też w tym przypadku sprzeczność między ogólnym planem studiów a planem dla tej specjalizacji, ponieważ ogólna liczba godzin praktyk zawodowych określona została jako 480, ale nie jest jasne, czy dotyczy to także specjalizacji nauczycielskiej. Spełnione zostały pozostałe zapisy przywołanego rozporządzenia w odniesieniu do czasu trwania kształcenia, efektów kształcenia i realizowanych treści, z zastrzeżeniem, że modułowi dydaktycznemu przypisano za mało (9) punktów ECTS. Podobne nieprawidłowości pojawiają się także na studiach niestacjonarnych. Niezbędne są więc korekty w tym względzie.

1.5.2.

Analiza sylabusów dla poszczególnych modułów i przedmiotów uwzględnionych w planie studiów pokazała, że treści kształcenia są spójne z określonymi dla niego efektami kształcenia (np. treści kształcenia realizowane na przedmiocie *Gramatyka opisowa języka angielskiego* [np. Zagadnienia wstępne. Podstawowe kategorie gramatyczne. Części mowy] powiązane są z efektami K_W01 i K_U03, treści kształcenia realizowane na przedmiocie *Praktyczna Nauka Języka Angielskiego – Listening and Speaking* [np. dyskusje w parach i grupach, wyrażanie opinii] związane są z efektami P_U05 i P_U07], a treści kształcenia na przedmiocie *Analiza i interpelacja tekstu literackiego* [np. Semiotyka i wieloaspektowość postrzegania dzieła czy też interpretacja literatury – autor, dzieło, czytelnik] są powiązane z efektami K-W01 i K_W090). Treści te są kompleksowe, różnorodne i aktualne, a ich realizacja umożliwia osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Jest to widoczne w sylabusach przedmiotów, gdzie, w większości przypadków, niezależnie od modułu, uwzględniono wszystkie kategorie efektów kształcenia. Zaproponowane treści programowe uwzględniają aktualny stan zastosowań w praktyce wyników badań naukowych i umożliwiają zdobycie przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania działalności zawodowej odnoszącej się do realizowanych specjalizacji (tłumacz, mediator w biznesie itp.). Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z potrzebami rynku pracy. Na korelację określonych w przepisach prawa efektów kształcenia z potrzebami regionu mają wpływ pracodawcy (dokumentacja dotycząca opiniowania programów – firma SkrivaneK, Wydawnictwo Pearson), choć przypadki opiniowania powinny być częstsze i obejmować większą liczbę podmiotów. Absolwenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA potwierdzili dobre przygotowanie do wykonywania zawodu tłumacza. Większość z nich prowadzi własne firmy współpracujące z partnerami zagranicznymi. Absolwenci podkreślili także wysoki poziom nauczania dwóch języków obcych oraz przydatność spotkań branżowych realizowanych w ramach Łoży Biznesu. Analiza losowo wybranych prac dyplomowych pokazała, że ich forma, tematyka oraz zastosowana metodologia są zgodne z przyjętą koncepcją kształcenia, określonymi dla kierunku efektami kształcenia, obszarem kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek, a także dziedzinami i dyscyplinami naukowymi, do których odnoszą się efekty kształcenia. Trzeba podkreślić, że wszystkie analizowane prace mają wyraźny wymiar praktyczny (np. negocjacje w biznesie, tłumaczenie idiomów stosowanych w sytuacjach biznesowych czy też weryfikacja skuteczności technik nauczania sprawności i podsystemów). W przypadku specjalizacji nauczycielskiej określone treści programowe są zgodne z treściami kształcenia wyszczególnionymi w stosownym rozporządzeniu.

1.5.3.

Analiza sylabusów oraz hospitacje zajęć przeprowadzonych w trakcie wizytacji pokazują, że metody kształcenia są odpowiednie dla poszczególnych modułów i przedmiotów, dla treści kształcenia, jak również dla przedmiotowych i kierunkowych efektów kształcenia, umożliwiając przy tym osiągnięcie wszystkich z nich, a wyjątkiem są tutaj jedynie praktyki zawodowe (pkt 1.5.8). Metody te są zróżnicowane, aktywizują studentów, stymulują ich autonomię i samodzielność oraz przyczyniają się do większego ich zaangażowania w proces dydaktyczny. Co ważne, pozwalają studentom na zdobycie umiejętności praktycznych i

kompetencji społecznych niezbędnych w pracy tłumacza czy mediatora międzykulturowego w sytuacjach biznesowych. Zajęcia z praktycznej nauki języka angielskiego i drugiego języka obcego często odbywają się w laboratoriach, przy wykorzystaniu specjalistycznego oprogramowania, gdzie pojawiają się elementy dyskusji i zadań problemowych, studenci są proszeni o przygotowywanie prezentacji i wystąpień przy użyciu odpowiednich programów komputerowych, pracują w parach i grupach, wykonują zadania projektowe i opracowują studia przypadku. Warto też podkreślić, że projekty realizowane przez studentów są umieszczane na platformie e-learningowej i skrupulatnie weryfikowane przez prowadzących zajęcia. Podobne metody są stosowane na innych, nieco bardziej teoretycznych, zajęciach (np. *Gramatyka kontrastywna* czy *Historia kultury i literatury amerykańskiej*), a, jak pokazały przeprowadzone hospitacje, studenci są włączani do dyskusji i aktywizowani również w sytuacjach, kiedy to wykładowca odgrywa dominującą rolę, np. podczas wykładów. Ważne jest to, że metody aktywizujące i zachęcające do samodzielnego myślenia są normą podczas zajęć specjalizacyjnych, co ma szansę przełożyć się na skuteczne przygotowanie studentów do wymagań rynku pracy. Nie budzi też zastrzeżeń dobór metod sprawowania opieki nad pracami dyplomowymi, ponieważ, jak czytamy w karcie tego przedmiotu, „Studenci samodzielnie opracowują część zagadnień poruszanych na seminarium, a następnie przedstawiają swoje opracowania w postaci prezentacji, referatu, czy też w jeszcze inny sposób, jak również biorą aktywny udział w dyskusji nad danym zagadnieniem wykazując się posiadaną wiedzą i umiejętnościami”. Jak wykazała analiza losowo wybranych prac dyplomowych, takie metody pracy są też skuteczne, czego dowodem jest odpowiednia jakość prac. Stosowane metody kształcenia uwzględniają także najnowsze osiągnięcia w dydaktyce szkoły wyższej, o czym świadczy wykorzystywanie specjalistycznego oprogramowania, platformy *Blackboard* czy platform e-learningowych. Trzeba podkreślić, że stosowanie takich metod kształcenia pozwala uwzględnić różnice indywidualne wśród studentów, gdyż możliwa jest łatwa ich adaptacja zarówno w przypadku osób bardziej ambitnych, jak i tych z niepełnosprawnościami.

1.5.4.

Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych, uwzględnia specyfikę efektów kształcenia dla kierunku Filologia i pozwala na ich osiągnięcie. Bardzo pozytywnie należy ocenić ujęcie w programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych większej liczby godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów niż określają to przepisy prawa oraz przeznaczenie dużej liczby godzin na praktyczną naukę języka angielskiego i drugiego języka obcego nowożytnego. Doskonałym rozwiązaniem jest wydłużenie kształcenia na studiach niestacjonarnych do siedmiu semestrów, co pozwala na realizację zakładanych treści i osiągnięcie efektów kształcenia. Kwestie dotyczące przyznawaniu punktów ECTS opisane są w Rozdziale 2 (par. 18-22) *Regulaminu studiów*. Na wizytowanym Kierunku łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać, aby osiągnąć zakładane efekty kształcenia, wynika z planu studiów i wynosi od 180 do 192, w zależności od specjalizacji. Nakład pracy studenta związany z osiągnięciem poszczególnych przedmiotowych efektów kształcenia został przedstawiony w kartach przedmiotów. Program kształcenia na Kierunku spełnia normy nakładu pracy wynikające z właściwego rozporządzenia, tj. 1 punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga

od studenta średnio od 25 do 30 godzin pracy, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez uczelnię (zgodnie z planem studiów) oraz jego pracę indywidualną. Przyjęte rozwiązania należy uznać za poprawne.

1.5.5.

Punktacja ECTS jest zgodna z przepisami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, a w szczególności w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia z dnia 3 października 2014 roku oraz Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków prowadzenia studiów z dnia 30 września 2016 roku. Podano liczbę punktów ECTS niezbędną do uzyskania kwalifikacji na poziomie studiów I stopnia (od 180 do 192 - w zależności od wybranego bloku PNJO i specjalizacji), przypisano punkty ECTS modułom i przedmiotom, określono liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć, które wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów (31%-36%), przypisano punkty ECTS praktykom zawodowym (20) i wskazano minimalną liczbę punktów, którą student musi uzyskać w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczelnianych lub zajęć na innym kierunku studiów (12). Z uwagi na zapisy rozporządzenia z 30 września 2016 roku, punkty ECTS nie powinny być przyznawane zajęciom z wychowania fizycznego, co wymaga stosownej korekty.

Według zapisów przywołanych rozporządzeń program studiów dla kierunku o profilu praktycznym powinien obejmować moduły zajęć związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS. W Raporcie samooceny tego typu przedmiotom przypisano, zależnie od specjalności od 84% do 85% punktów ECTS. Do tego typu zajęć zaliczono wszystkie przedmioty związane z praktyczną nauką języka angielskiego oraz języka obcego, wszystkie przedmioty specjalizacyjne oraz takie przedmioty jak *Stylistyka języka polskiego*, *Gramatyka kontrastywna angielsko-polska*, *Styles of English – Vocabulary*, *Style of English – Grammar in Use*, *Seminarium dyplomowe* i praktykę zawodową. Biorąc jednak pod uwagę definicję takich zajęć (tj. ich prowadzenie w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów i przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć), pojawiają się jednak wątpliwości co do tego, czy wszystkie te przedmioty przyczyniają się, zgodnie z zapisami przywołanych rozporządzeń, do zdobywania przez studentów umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, nawet jeśli stosowne efekty kształcenia zostały uwzględnione w kartach przedmiotów. Analiza sylabusów uzasadnia zakwestionowanie części z tych przedmiotów jako przygotowujących do wykonywania zawodu, ponieważ pojawiają się tam efekty kształcenia związane z kategorią wiedzy, brakuje efektów odnoszących się do kompetencji społecznych lub ich specyfika wymaga wiedzy związanej z określonymi dla Kierunku dyscyplinami naukowymi. Są to: *PNJA – Phonetics* (5 punktów ECTS), *Grammar & Use* (8 punktów ECTS), *PNJA – English for Academic Purposes* (1 punkt ECTS), *Stylistyka języka polskiego* (2 punkty ECTS), *Gramatyka kontrastywna angielska-polska* (1 punkt ECTS) czy *Seminarium dyplomowe* (10 punktów ECTS), co daje łącznie 27 punktów ECTS. Można mieć też zastrzeżenia co do zaliczenia do bloku przedmiotów związanych z praktycznym

przygotowaniem do zawodu niektórych przedmiotów specjalizacyjnych, takich jak: *Pedagogika* (5 punktów ECTS), *Psychologia poznawcza* (6 punktów ECTS), jeśli chodzi o specjalizację nauczycielską (łącznie 11 punktów ECTS), *Nauka o komunikowaniu* (3 punkty ECTS) w przypadku specjalności *Komunikacja międzykulturowa w biznesie* czy *Wstęp do tłumaczenia* (3 punkty ECTS) na specjalności *Tłumaczeniowej*. Po usunięciu tych przedmiotów liczba punktów ECTS przypisanych do modułów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym waha się, zależnie od specjalizacji, od 65% do 67% ogólnej punktów ECST. Choć nadal są spełnione wymogi rozporządzeń, konieczna jest weryfikacja przedmiotów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowych pod kątem ich rzeczywistej praktyczności.

W przypadku specjalizacji nauczycielskiej modułowi *Dydaktycznemu* przypisano zbyt mało (9) punktów ECTS. Podobne nieprawidłowości pojawiają się na studiach niestacjonarnych, co stanowi naruszenie obowiązujących przepisów.

1.5.6.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, studenci Kierunku mają możliwość wyboru modułów zajęć, którym przypisane więcej niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS. Są to następujące zajęcia: *Praktyczna nauka języka obcego*, *Wiedza o krajach angielskiego obszaru językowego*, *Historia angielskiego obszaru językowego*, *Styles of English – Vocabulary*, *Styles of English – Grammar in Use*, *Seminarium dyplomowe* i moduł przedmiotów specjalizacyjnych, którym przypisano od 31% do 35% ogólnej liczby punktów ECTS.

W opinii studentów możliwość wyboru przedmiotów obieralnych w ramach specjalności jest satysfakcjonująca. Posiadają oni zadowalającą wiedzę z zakresu możliwości wyboru oraz procedur obowiązujących przy dokonywaniu tego wyboru. Studenci na spotkaniu z ZO PKA stwierdzili, że obieralność w wyborze modułów, lektoratów i specjalności w pełni spełnia ich oczekiwania. Organizacja wyboru specjalności i innych modułów przebiega w kontakcie z dziekanatem i przy wykorzystaniu platformy informatycznej.

1.5.7.

Formy zajęć dydaktycznych zostały dobrze dobrane do poszczególnych modułów i przedmiotów, co zapewnia realizację określonych treści programowych i efektów kształcenia. Zajęcia dydaktyczne są realizowane w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, zajęć projektowych i e-learningu, z tym, że ćwiczenia, laboratoria i projekty stanowią aż 89% wszystkich zajęć, co podkreśla specyfikę profilu praktycznego, bo podczas tych zajęć studenci mają możliwość nabywania umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania zawodu. Metody pracy i weryfikacja efektów kształcenia również odpowiadają profilowi praktycznemu. W ramach uprzątnienia procesu kształcenia w programie wprowadzono innowacje sprzyjające rozwijaniu umiejętności zawodowych (np. sprawności językowych i umiejętności komunikacyjnych, rozwiązywania problemów, adaptacji do zmieniających warunków pracy, umiejętności pracy pod presją czasu, pracy w zespole). Stosowanie różnych metod kształcenia (w tym problemowej i zespołowej), organizacja spotkań z przedstawicielami firm polskich i zagranicznych oraz wspieranie działalności kół naukowych wpływa na rozwijanie praktycznych umiejętności zawodowych. Grupy studenckie liczą od 20 do 38 osób w przypadku wykładów i ćwiczeń

oraz od 10 do 18 osób w przypadku zajęć laboratoryjnych. Jednak podczas hospitowanych zajęć grupy były często mniejsze, co na pewno sprzyja osiągnięciu efektów kształcenia, dając studentom możliwość bezpośredniego wykonywania czynności praktycznych w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym Kierunkiem (np. pracy tłumacza). Harmonogram zajęć dydaktycznych na kierunku Filologia nie budzi zastrzeżeń – studenci mają do dyspozycji przerwy między zajęciami, zajęcia te nie są nadmiernie zblokowane, a ich liczba w ciągu dnia jest odpowiednia.

W Uczelni są prowadzone zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przy wykorzystaniu platformy *Blackboard*, a także autorskiej platformy e-WSIZ. Zasady stosowania metod i technik kształcenia na odległość określa Zarządzenie nr 1/2017 Rektora WSiIZ z dnia 4 stycznia 2017 roku w sprawie zasad organizowania, prowadzenia i rozliczania projektów zaliczanych samodzielnie na ocenę, projektów niezaliczanych samodzielnie na ocenę oraz zajęć e-learning. Spełnione zostały zapisy rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2007 roku, gdyż w szczególności udział zajęć realizowanych w ramach e-learningu wynosi 2% ogólnej liczby godzin dydaktycznych na ocenianym kierunku. Uczelnia dysponuje odpowiednią kadrą i infrastrukturą, opracowała poradniki dla studentów i wykładowców oraz zapewniła bieżącą kontrola postępów w nauce studentów.

W opinii studentów proporcje liczby godzin są ustalone prawidłowo i umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Zdaniem studentów duży wymiar praktyk zawodowych oraz zajęć doskonalących praktyczne umiejętności językowe jest odpowiedni do profilu kształcenia oraz wybranej specjalności. Fakt, że Jednostka w dużym zakresie wykorzystuje platformy e-learningowe, jest pozytywnie odbierany przez studentów ze względu na szeroki zakres możliwości, dostępnych za pośrednictwem platformy, takich jak weryfikacja antyplagiatowa zamieszczanych na niej projektów, załączanie projektów prowadzącym zajęcia online, kursy internetowe, komunikacje z prowadzącymi. Kursy internetowe pozwalają na osiągnięcie efektów kształcenia zakładanych dla danego modułu oraz poszerzenie wiedzy z zakresu danego zagadnienia. Na spotkaniu z ZO PKA nie byli obecni studenci studiów niestacjonarnych, w związku z czym nie było możliwości zweryfikowania ich opinii na temat doboru form zajęć.

1.5.8.

Kwestie organizacji praktyk w WSiIZ, a więc także na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych i na wizytowanym Kierunku, określa *Regulamin studenckich praktyk zawodowych* wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 28/2016 z dnia 16 lipca 2016 roku, który określa zakres, sposób organizacji, monitorowania i zaliczania praktyk zawodowych w Uczelni. Stwierdza się tam między innymi, że podstawą zaliczenia praktyki jest złożenie potwierdzonej przez zakład pracy karty praktyki oraz wypełnionego Dziennika praktyk według zaleceń, które osoba odpowiedzialna za praktyki zawodowe przekazuje studentom przed rozpoczęciem praktyki. Zaleca się tam również prowadzenie hospitacji odbywanych praktyk. Jednostką odpowiedzialną za organizację praktyk w przypadku wizytowanego kierunku jest Biuro Karier WSiIZ, które analizuje rynek pracy i pomaga studentom wybrać instytucje, które zapewniają realizację zakładanych efektów kształcenia (najczęściej firmy z międzynarodowymi kontaktami lub biura tłumaczeń). Praktyki są regulowane specjalnymi

umowami ze wskazaniem liczby miejsc dla studentów odbywających praktyki dla całego cyklu kształcenia.

Studenci kierunku Filologia odbywają obowiązkową praktykę zawodową w wymiarze 480 godzin począwszy od roku 2015/2016, natomiast ci, którzy rozpoczęli naukę przed rokiem akademickim 2015/2016 realizują praktykę w wymiarze 240 godzin. Taki wymiar praktyk uznać należy za w pełni wystarczający, biorąc pod uwagę istniejące przepisy prawa. Nie do końca jasny jest wymiar praktyk na specjalizacji nauczycielskiej, gdyż w module specjalnościowym uwzględniono liczbę 150 godzin i nie do końca wiadomo, czy studentów również obowiązywałyby praktyki w wymiarze 480 godzin. Choć specjalizacja ta nie jest obecnie prowadzona, to tę kwestię należy wyjaśnić. Karta przedmiotu *Praktyka zawodowa* określa efekty kształcenia przewidziane dla tego modułu, a także cele praktyk i miejsca, w których powinny się one odbywać, przy czym są zgodne z efektami kształcenia dla kierunku Filologia.

Za organizację i nadzór nad praktykami zawodowymi odpowiada opiekun ze strony uczelni i opiekun ze strony firmy, w której jest realizowana praktyka. Skierowanie na praktyki zawodowe wydaje Jednostka, zaś Biuro Karier jest odpowiedzialne za przygotowanie porozumienia w sprawie praktyk. Opiekun praktyki zalicza praktykę na podstawie Dziennika praktyk, w którym uwzględnia się przebieg praktyki i jej ewaluację. Znajduje się w nim miejsce na szczegółowy opis czynności wykonywanych przez studenta, adnotacje pracodawcy, potwierdzające odbycie praktyki i spełnienie zakładanych efektów kształcenia przez studenta oraz miejsce na ewaluację praktyki zarówno przez studenta jak i przez pracodawcę. W sytuacji, kiedy student zgłosi problem z daną instytucją, w której odbywana jest praktyka, porozumienie może zostać anulowane, a Biuro Karier zapewnia studentowi inne miejsce praktyk. Co więcej, w kolejnych latach nie są zawierane porozumienia z instytucjami negatywnie opiniowanymi przez studentów. Prowadzone są hospitacje praktyk w postaci rozmów telefonicznych z pracodawcą oraz sporadycznych wizyt w instytucjach w sytuacjach, kiedy praktyka odbywa się w Rzeszowie lub w niedalekiej odległości od Uczelni. Jeżeli student realizuje praktykę zawodową w swoim miejscu zamieszkania odległym od Rzeszowa bądź za granicą, hospitacje nie są prowadzone, a student dostarcza formularz od pracodawcy, potwierdzający zdobycie zakładanych dla praktyki zawodowej efektów kształcenia. Studenci samodzielnie poszukują miejsc odbywania praktyk bądź też korzystają z tych dostępnych w bazie kontaktów Biura Karier na jego stronie internetowej. Studenci na spotkaniu z ZO PKA przyznali, że wsparcie Jednostki w zakresie poszukiwania i organizacji praktyki odpowiada ich potrzebom. Według „Raportu z realizacji praktyk zawodowych w roku akademickim 2015/2016 na kierunku filologia angielska” praktykę realizowało 14 studentów studiów stacjonarnych oraz 4 studentów studiów niestacjonarnych. Na podstawie Uchwały Senatu WSiZ nr 12/LXV/2012 pięćdziesięciu sześciu studentów zostało zwolnionych z obowiązku realizacji obowiązkowych praktyk zawodowych po przedłożeniu podania do Prodziekana o zwolnienie z realizacji praktyk oraz przedstawieniu formularza potwierdzającego efekty kształcenia. Z uwagi na obowiązujące przepisy prawa, a w szczególności zapisy ustawy PSW (art. 170e-170g), studenci na profilu praktycznym są zobligowani do odbywania praktyk, a zwolnienie ich z tego obowiązku nie jest możliwe.

Jak wykazały rozmowy z pracownikami Biura Karier i analiza wypełnionych Dzienników

praktyk, istnieją jednak poważne wątpliwości dotyczące możliwości osiągnięcia przez niektórych studentów określonych dla nich efektów kształcenia, a co za tym idzie kierunkowych efektów kształcenia. Jest to związane z metodami sprawdzania stopnia osiągnięcia tych efektów, a w szczególności ze sposobem monitorowania, dokumentowania i zaliczania odbytych praktyk. Nie zawsze odpowiedni jest dobór instytucji, w których odbywają się praktyki zawodowe. Takie problemy wynikają z faktu, że osoby odpowiedzialne za nadzór nad praktykami nie znają specyfiki kierunku Filologia i nie są w stanie ocenić, czy faktycznie osiągnięte zostały założone efekty kształcenia. Wpisy w Dziennikach praktyk są w wielu przypadkach lakoniczne i również nie pozwalają na taką ocenę. Odnotowano też sytuacje, kiedy studenci specjalizacji *Thumaczeniowej* bądź *Komunikacja międzykulturowa w biznesie* odbyli praktyki w szkołach, nie mając do tego żadnego przygotowania, a praktyki te zostały im zaliczone. Niezbędne są więc zmiany w sposobie monitorowania, dokumentowania i zaliczania praktyk, tak aby istniała pewność, że są one rzetelnie realizowane i spełniają swoją rolę. Elementem tego monitoringu powinny być wybiórcze hospitacje w instytucjach, w których realizowane są praktyki, a nie jedynie rozmowy telefoniczne, co realizowałoby zapisy obowiązującego w *Uczelni Regulaminu studenckich praktyk zawodowych*. Konieczne jest powołanie opiekuna praktyk, który byłby wykładowcą na wizytowanym Kierunku, znałby jego specyfikę i potrafiłby ocenić, na ile faktycznie osiągnięte zostały efekty kształcenia.

1.5.9.

Stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia należy ocenić bardzo pozytywnie, przy czym wpisuje się on w koncepcję kształcenia na kierunku, plany jego rozwoju oraz w realizację określonych dla kierunku Filologia efektów kształcenia. Począwszy od rocznika rozpoczynającego studia w roku akademickim 2013/2014, studenci ze specjalizacji *Thumaczeniowej z językiem chińskim* biorą udział w semestralnym kursie języka chińskiego w Anshan Normal University w Chinach. W ramach umów bilateralnych również studenci z Chin podejmują semestralną, bądź roczną naukę w WSIiZ, m.in. na kierunku Filologia. Na kierunku Filologia studenci mają możliwość uzyskania podwójnego dyplomu w ramach programu Double Degree na jednej z 11 partnerskich uczelni w Wielkiej Brytanii, z zastrzeżeniem, że takie sytuacje nie miały do tej pory miejsca. Mają też możliwość odbywania semestru studiów w uczelni partnerskiej w różnych krajach europejskich w ramach programu Erasmus+, przy czym na przestrzeni ostatnich trzech lat z tej możliwości skorzystało 18 osób. W programie studiów przewidziane są moduły zajęć w języku angielskim np. Language of the Media ST czy też Presentations and Debates cz. 2 ST. Studenci odbywają także zajęcia z rodzimymi użytkownikami języka angielskiego czy też chińskiego. Dzięki obecności dużej liczby studentów z zagranicy studiujących w Polsce na stałe bądź przebywającym na terenie WSIiZ w ramach wymian międzynarodowych (w roku akademickim 2015/2016 były to 22 osoby) część zajęć jest prowadzona wyłącznie w języku angielskim, a komunikacja z prowadzącym przebiega jedynie w tym języku.

1.6.

Politykę rekrutacyjną na ocenianym Kierunku określa Regulamin przyjęć na I rok studiów w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie na rok akademicki 2016-2017, przyjęty uchwałą Senatu nr 4/LXXXI/2015 z dnia 28 kwietnia 2015 roku. Wynika z

niej, że o przyjęciu na studia I stopnia, decyduje konkurs świadectw dojrzałości, podczas którego brane są pod uwagę oceny końcowe z pięciu przedmiotów, tj. matematyki, języka polskiego (języka ojczystego w przypadku cudzoziemców), języka obcego, historii, a także wiedzy o społeczeństwie. Jeśli na świadectwie brak jest oceny z przedmiotu branego pod uwagę w postępowaniu, komisje rekrutacyjne uwzględniają ocenę z przedmiotu najbardziej zbliżonego do programu wybranego kierunku studiów. Dla kandydatów na studia filologiczne Uczelnia organizuje dodatkowo konkurs filologiczny, w którym nagrodą jest indeks i bezpłatny lub częściowo odpłatny semestr studiów na kierunku Filologia. Przewidziano również procedurę rekrutacyjną dla cudzoziemców, (muszą się oni legitymować się świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do przyjęcia na studia w danym państwie oraz posiadają dokument potwierdzający znajomość języka obcego, w którym prowadzone są studia), a także kandydatów z maturą międzynarodową oraz laureatów i finalistów olimpiad szczebla centralnego. Postępowanie rekrutacyjne prowadzą wydziałowe komisje powoływane przez dziekanów

Niewysokie wymagania wstępne, pozwalające większości kandydatów, biorących udział w procesie rekrutacji na kierunek Filologia, podjąć studia są zdaniem studentów odpowiednią formą rekrutacji. W opinii studentów, osoby które podjęły kształcenie, a ich kompetencje są niewystarczające do zrealizowania zakładanych efektów kształcenia, rezygnują ze studiów i nie ma to negatywnego wpływu na jakość kształcenia oraz poziom nauczania. Zdaniem studentów taka sytuacja jest w pełni uzasadniona i pozwala na kontynuowanie studiów jedynie osobom realnie zaangażowanym w proces uczenia się i uzyskującym zakładane efekty kształcenia. W analizie SWOT, zawartej w Raporcie samooceny, zostało wyraźnie wyartykułowane, iż słabą stroną Jednostki jest niski poziom wiedzy i kompetencji kandydatów na studia oraz zróżnicowany poziom osób przyjętych na studia. Jednostka rozwiązuje ten problem organizując dodatkowe kursy dla osób z niedostatecznymi umiejętnościami i kompetencjami, niezbędnymi do realizacji zakładanych efektów kształcenia. Kryteria rekrutacji określone przez Uczelnię uznać należy za odpowiednie, biorące pod uwagę specyfikę wizytowanego kierunku, chociaż , z uwagi na wysoki odsiew, konieczne jest ich zaostwienie.

1.6.1.

Wymagania stawiane kandydatom i kryteria brane pod uwagę w postępowaniu kwalifikacyjnym w pełni uwzględniają specyfikę obszaru nauk humanistycznych, do których został przyporządkowany kierunek, dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia, jak również charakter tych efektów. Stosowane kryteria naboru są przejrzyste i selektywne, ale osoby przyjmowane na studia nie zawsze posiadają wiedzę i umiejętności na odpowiednim poziomie, co skutkuje dużym odsiewem, jest to zjawisko świadczące o tym, że procedury rekrutacyjne powinny zostać znacząco zaostżone. Analiza przedstawionej dokumentacji pozwala jednoznacznie stwierdzić, że: (1) zasady i procedury rekrutacji oraz ustalone kryteria są bezstronne i dają kandydatom równe szanse w podjęciu kształcenia na kierunku, (2) ustalone limity przyjęć uwzględniają potencjał jednostki oraz potrzeby rynku pracy i (3) kandydaci mają dostęp do aktualnych, rzetelnych i zrozumiałych danych dotyczących procedur rekrutacyjnych.

1.6.2.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określone zostały w *Regulaminie studiów* w WSiIZ (Rozdział 9, par. 61-63). Nie dotyczą one jednak wizytowanego Kierunku, ponieważ, zgodnie z PSW, do potwierdzania efektów uczenia się na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia jest jedynie uprawniona podstawowa Jednostka organizacyjna uczelni posiadająca co najmniej pozytywną ocenę programową na tym kierunku, poziomie i profilu kształcenia. Kierunek Filologia nie by do tej pory poddany ocenie programowej przez Polską Komisję Akredytacyjną, a Wydział Administracji i Nauk Społecznych nie posiada uprawnień do nadawania stopnia doktora w zakresie nauk humanistycznych.

1.7.

W Jednostce funkcjonuje system sprawdzania i oceniania, który umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W kartach przedmiotów określono metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia w odniesieniu do wszystkich ich kategorii, jak również zamieszczono informację o nakładzie pracy własnej studenta i sposobie jej weryfikacji. Efekty z zakresu wiedzy są zaliczane najczęściej w formie zadań opisowych lub zamkniętych, efekty z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych częściej w formie zadań problemowych, zaliczeń praktycznych lub projektu. Ocena pracy własnej studenta jest możliwa przy użyciu tych samych metod, ale również różnego rodzaju prezentacji, opracowywania referatów, wykonywania tłumaczeń czy udziału w konsultacjach. Pozwala to na skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w ramach wszystkich form realizowanych zajęć. Zgodnie z *Regulaminem studiów* warunkiem otrzymania oceny pozytywnej jest osiągnięcie przez studenta wszystkich efektów kształcenia określonych dla określonych zajęć. Do weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przyczynia się odniesienie zadań w pracach etapowych do efektów kształcenia dla przedmiotu. Zasady wyboru tematów prac dyplomowych i przydzielania studentów na seminaria, warunki realizacji prac dyplomowych, ich strukturę, wymogi techniczne i kryteria oceny, a także sposób przeprowadzania egzaminu dyplomowego określa Zarządzenie Rektora WSiIZ nr 40/2016 z dnia 19 września 2016 roku. Prace są poddawane kontroli programem antyplagiatowym. Egzamin dyplomowy obejmuje prezentację pracy przez studenta, przedstawienie przez recenzenta opinii o pracy oraz odpowiedź na 2 pytania problemowe z zakresu kierunkowych efektów kształcenia i 1 pytanie z zakresu pracy dyplomowej. W przypadku praktyk, ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia odbywa się na podstawie Dziennika praktyk.

1.7.1.

Dobór, specyficzność i skuteczność stosowanych metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia w odniesieniu do modułów i przedmiotów uwzględnionych w programie studiów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych należy ocenić pozytywnie. To samo można powiedzieć o doborze i skuteczności sposobów oceny pracy własnej studentów. Stosowane metody sprawdzania efektów kształcenia pozwalają na weryfikację umiejętności praktycznych, jak również kompetencji społecznych, choćby przez zadania projektowe,

prezentacje i wykonywanie tłumaczeń w różnych warunkach, analizę przekazów perswazyjnych itp. Sposób weryfikacji efektów kształcenia jest przedstawiany studentom podczas pierwszych zajęć i jest też umieszczony w karcie przedmiotu. Jak wspomniano w punkcie 1.5.8. istnieją poważne zastrzeżenia co do sposobu weryfikacji efektów kształcenia osiąganych w trakcie realizacji praktyk zawodowych i niezbędne jest podjęcie działań naprawczych w tym zakresie. Nie budzą zastrzeżeń sposoby sprawdzania i oceniania realizowanych prac dyplomowych, przy czym bardzo dobrym rozwiązaniem jest danie promotorowi możliwości oceny stopnia zaangażowania studenta w pisanie pracy. Wyniki oceny kształtującej (np. ewaluacja prezentacji i projektów) i podsumowującej (np. testów zaliczeniowych) są wykorzystywane w celu wspomagania studentów w procesie uczenia się, np. w trakcie zajęć laboratoryjnych i konsultacji, a także wskazania możliwości uczestnictwa w dodatkowych zajęciach w celu nadrobienia istniejących braków. Jak pokazała analiza pracy etapowych, prac dyplomowych, protokołów egzaminacyjnych kryteriów oceny projektów czy Dzienników praktyk, narzędzia służące ocenianiu stopnia osiągnięcia efektów kształcenia są odpowiednio skonstruowane i wykorzystywane, za wyjątkiem oceny stopnia realizacji praktyk zawodowych. Należy zwrócić uwagę na bardziej staranne uzasadnienie ocen prac dyplomowych, które często bywa lakoniczne, a także na to, aby dwa z trzech pytań na egzaminie dyplomowym miały rzeczywiście charakter problemowy, jak określono w stosownym zarządzeniu Rektora, ponieważ obecnie rzadko ma to miejsce. Zastrzeżenia budzi w niektórych przypadkach dobór promotorów i recenzentów, którzy czasami nie posiadają kompetencji w danej dyscyplinie, czy stosownego dorobku naukowego, aby rzetelnie ocenić daną pracę. Dla przykładu - trudno oczekiwać, aby specjalista z zakresie literaturoznawstwa, nawet doktor habilitowany czy też profesor był w stanie rzetelnie ocenić pracę dyplomową na temat wyrażen idiomatycznych w języku biznesowym, bądź też nauczania wymowy. Proces sprawdzania i oceny efektów kształcenia osiągniętych przez studentów jest dokumentowany, a prace są archiwizowane. Podczas spotkania z ZO PKA studenci podkreślili skrupulatność i rzetelność poszczególnych form sprawdzania efektów kształcenia, osiąganych przez studentów.

Analiza losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych wskazuje na skuteczność stosowanych metod oceny efektów kształcenia. Prace zaliczeniowe są konstruowane w ścisłym związku z efektami przedmiotowymi, zawierają pytania problemowe i zadania praktyczne, co odzwierciedla realizowany profil kształcenia. Są one też zazwyczaj rzetelnie oceniane, co stanowi ważną informację zwrotną dla studentów. Nie budzi też większych zastrzeżeń jakość prac dyplomowych, ich związek z kierunkiem studiów oraz rzetelność ich oceny. Istniejące w niektórych przypadkach rozbieżności w ocenach promotora i recenzenta są nieuniknione, choćby dlatego, że promotorzy potrafią lepiej ocenić nakład pracy studentów. Należy jednak zwrócić uwagę na zamieszczanie w recenzjach bardziej obszernych uzasadnień wystawianych ocen.

1.7.2.

Proces sprawdzania efektów kształcenia należy uznać za przejrzysty, rzetelny i bezstronny, o czym świadczy szczegółowe uwzględnienie tych kwestii w kartach przedmiotów. Określają one dla każdego efektu przedmiotowego metodę weryfikacji i kryterium oceny jego osiągnięcia, przy czym kryterium oceny osiągnięcia efektu określone jest oddzielnie dla

każdej z ocen (skala: 2, 3, 4, 5 lub: zał, nzał). Zapewnia to wiarygodność i porównywalność wyników prowadzonej ewaluacji. System weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest znany studentom kierunku Filologia, jest zamieszczony w sylabusie przedmiotu i przedstawiany przez prowadzącego na pierwszych zajęciach. Na spotkaniu z ZO PKA przedstawiciele samorządu studenckiego przyznali, że sposoby i terminy dostarczania studentom informacji zwrotnej o wynikach sprawdzenia i oceny osiągniętych efektów kształcenia odpowiadają zapotrzebowaniu studentów. Warunki oceny są jednolite dla wszystkich studentów, a prowadzący konsekwentnie implementują przyjęte zasady ewaluacji. Wyniki sprawdzania efektów kształcenia są odpowiednio dokumentowane, a w przypadku zajęć prowadzonych przy wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość przestrzegane są obowiązujące przepisy.

3. Uzasadnienie

Jednostka określiła koncepcję Kierunku, która jest zgodna z misją i strategii Uczelni oraz strategią rozwoju Wydziału, jest innowacyjna i umożliwia dalszy rozwój kierunku Filologia, ale dokumenty te nie są już aktualne. W niewystarczającym stopniu uwzględniona jest jednak tutaj rola interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Efekty kształcenia zostały odpowiednio sformułowane, są zrozumiałe dla studentów i weryfikowalne, uwzględniają zdobycie przez studentów umiejętności praktycznych i są zgodne ze standardami kształcenia nauczycieli. W przypadku specjalizacji nauczycielskiej pewne wątpliwości budzą jednak tak częste odniesienia do pedagogiki, która związana jest z obszarem nauk społecznych, nieprecyzyjne bądź błędne określenie poziomu opanowania języka obcego, niewystarczające uwzględnienie dyscypliny wiodącej, a także sposób określenia efektów kształcenia dla seminarium dyplomowego. Program studiów został dobrze skonstruowany i pozwala na osiągnięcie założonych efektów kształcenia, liczba godzin przeznaczonych na seminarium dyplomowe nie jest wystraszająca i pojawiają się wątpliwości co do sekwencji niektórych przedmiotów (tj. *Gramatyka opisowa języka angielskiego* oraz *Historia języka angielskiego*) w planach studiów niestacjonarnych. Ogólnie rzecz biorąc nie budzi zastrzeżeń dobór treści i metod kształcenia, czas jego trwania, stosowane metody dydaktyczne, formy zajęć dydaktycznych i ich organizacja, pewne treści warto byłoby poszerzyć i da się też zauważyć pewne niezgodności w przydziale punktów ECTS na specjalizacji nauczycielskiej. W przypadku tej specjalizacji, liczba godzin praktyk jest zbyt mała (150) bądź też zbyt duża (630), w zależności od interpretacji planu studiów. Na pozostałych specjalizacjach liczba godzin praktyk jest odpowiednia (480), ale pojawiają się poważne zastrzeżenia co do sposobu doboru miejsc, w których są one odbywane, ich organizacji i nadzoru nad ich realizacją oraz ich zaliczania, budzi to wątpliwości, co do możliwości osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Należy podkreślić wysoki stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia, co sprzyja realizacji treści programowych. Choć procedury rekrutacyjne są klarowne i obiektywne, można mieć spore wątpliwości co do doboru kandydatów prezentujących odpowiedni poziom znajomości języka obcego, będącego przedmiotem studiów, w związku z czym niezbędne jest ich zastrzeżenie. Odpowiednio skonstruowany został system weryfikacji stopnia opanowania przez studentów efektów kształcenia i, za

wyjątkiem praktyk zawodowych, jest on skuteczny, z tym że oceny prac dyplomowych nie zawsze są w wystarczającym stopniu uzasadniane, pytania na egzaminie dyplomowym nie mają w większości charakteru problemowego, a w niektórych przypadkach spore wątpliwości mogą budzić kompetencje promotorów i recenzentów.

4. Zalecenia

1. Niezbędna jest aktualizacja misji i strategii Uczelni oraz strategii Wydziału, tak aby można było do nich odnieść koncepcję kształcenia na kierunku Filologia, bądź też odpowiednio tę koncepcję zmodyfikować.
2. Z uwagi na fakt, że wizytowany kierunek przyporządkowany został obszarowi nauk humanistycznych, należy wyeliminować odniesienia do nauk pedagogicznych w efektach kształcenia lub poszczególne efekty zmodyfikować, wyraźnie stwierdzając, że dotyczą one nauki języka obcego.
3. Niezbędna jest taka modyfikacja efektów kształcenia, która pozwoli na uwzględnienie w większym stopniu odniesień do dyscypliny wiodącej (tj. językoznawstwa), określenie poziomu opanowania języka angielskiego jako C1, zmianę zakładanego poziomu opanowania języka drugiego na B1, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a także uwzględnienie w opisie efektów kształcenia dla pracy dyplomowej wiedzy i umiejętności bezpośrednio związanych z ocenianym kierunkiem oraz umiejętności analizowania i wnioskowania.
4. Zalecane jest zwiększenie liczby godzin seminarium dyplomowego z 30 do 60 bądź 45. Należy przypomnieć, że przygotowanie pracy dyplomowej jest jednym z kluczowych warunków ukończenia studiów, a jednocześnie stanowi wyzwanie dla wielu studentów, również pod względem językowym.
5. Należy zweryfikować sekwencję przedmiotów w planie studiów niestacjonarnych, szczególnie jeśli chodzi o przedmioty: *Gramatyka opisowa języka angielskiego* oraz *Historia języka angielskiego*.
6. Należy poszerzyć treści kształcenia na przedmiocie *Gramatyka opisowa języka angielskiego* o zagadnienia związane z fonetyką i fonologią.
7. Mimo że nie jest obecnie prowadzone kształcenie na specjalności nauczycielskiej, niezbędne jest zwiększenie liczby godzin praktyk zawodowych, tak aby spełnione zostały ustawowe wymogi dotyczące profilu praktycznego, a także modyfikacja punktacji ECTS, tak aby wypełnione zostały zapisy stosownego rozporządzenia.
8. W świetle obowiązujących przepisów prawa niedopuszczalne jest zwalnianie studentów z obowiązku realizacji trzymiesięcznych praktyk zawodowych.
9. Niezbędne jest włączenie większej liczby interesariuszy zewnętrznych w proces opiniowania programów i efektów kształcenia pod kątem ich modyfikacji, a opiniowanie to powinno się odbywać w większym zakresie niż ma to obecnie miejsce.
10. Konieczna jest weryfikacja zajęć zaliczanych do modułów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym pod kątem ich rzeczywistej, a nie deklarowanej, praktyczności.
11. Niezbędne są zmiany w sposobie monitorowania, dokumentowania i zaliczania

praktyk, tak aby istniała pewność, że są one rzetelnie realizowane i spełniają swoją rolę. Elementem tego monitoringu powinny być rzeczywiste hospitacje w instytucjach, w których praktyki się odbywają. Konieczne jest powołanie opiekuna praktyk, który byłby specjalistą w zakresie kierunku Filologia, zna jego specyfikę i potrafi ocenić stopień, w jakim rzeczywiście osiągnięte zostały efekty kształcenia. 12. Niezbędne jest uwzględnienie w większym stopniu pytań problemowych podczas egzaminu dyplomowego zgodnie z Zarządzeniem Rektora WSiZ nr 40/2016 z dnia 19 września 2016 roku. 13. Należy zwrócić uwagę na dobór promotorów i recenzentów pracy dyplomowych zgodnie z dyscypliną naukową, którą reprezentują i ich dorobkiem naukowym. 14. Niezbędne jest zaostrożenie kryteriów rekrutacyjnych, tak aby kandydaci legitymowali się odpowiednią znajomością studiowanego języka obcego, co zapewni osiągnięcie przez nich wszystkich efektów kształcenia.	2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia 2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy, który zapewnia realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku. * 2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, w tym zajęcia warsztatowe, są prowadzone na ocenianym kierunku przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie. * 2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej. 1. Ocena W PEŁNI 2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi. 2.1. Wymagania dotyczące minimum kadrowego obejmują posiadane tytuły i stopnie naukowe, tytuły zawodowe, specjalizację naukową oraz dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich zdobyte poza uczelnią, a także obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim, jak również złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do
--	---

minimum kadrowego.

Zgodnie z Raportem samooceny oraz informacjami zamieszczonymi w zintegrowanym systemie o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on w roku akademickim 2016/2017 Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego kierunku Filologia na poziomie studiów I stopnia 11 osób, w tym 4 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, 3 doktorów oraz 4 osoby z tytułem zawodowym magistra (w miejsce 2 doktorów).

W związku z przepisami przejściowymi, określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1596) analiza minimum kadrowego dla wizytowanego Kierunku studiów została przeprowadzona w oparciu o przepisy zawarte w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370).

Zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego minimum kadrowe dla studiów I stopnia na kierunku Filologia stanowi 6 osób, w tym co najmniej 2 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej 4 doktorów, z tym, że spośród tych osób co najmniej 1 samodzielny nauczyciel akademicki i 2 doktorów powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.

W ocenie ZO PKA do minimum kadrowego zalicza się 11 osób, w tym 4 samodzielnych nauczycieli akademickich, 3 doktorów oraz 4 magistrów, gdyż mają zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy w zakresie jednej z dyscyplin naukowych związanych z wizytowanym Kierunkiem studiów lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią (znaczące - w przypadku osób, o których mowa w art. 9a ust. 2 i 3 ustawy) w dziedzinie związanej z kierunkiem Filologia oraz związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia w/w kierunku. Wymagania formalne dla minimum kadrowego są spełnione przy założeniu, że 1 osoba ze stopniem naukowym doktora habilitowanego lub 2 magistrzy zastępują 1 osobę w grupie doktorów. W zakresie języka angielskiego, który jest przedmiotem studiów specjalizuje się 2 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 1 doktor, a zatem wymóg formalny został spełniony.

Wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają wymogi dotyczące wymiaru czasu pracy, w którym zostały zatrudnione określone w art. 9a ust. 1 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wykazała, iż wszyscy spełniają wymóg określony w § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), z tymże w przypadku 1 samodzielnego nauczyciela akademickiego pensum dydaktyczne realizowane na wizytowanym Kierunku wymaga dostosowania do § 26 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1596).

Dokumentacja, informacje zamieszczone w zintegrowanym systemie o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on, a w szczególności oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwoliły na stwierdzenie, iż osoby zgłoszone do

minimum kadrowego spełniają także warunki określone w art. 112a ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku dla obszaru nauk humanistycznych, do którego przyporządkowano wizytowany Kierunek studiów określa § 17 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w *sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370). Wynosi on 1:30 ($273/9=30,3$), przy obowiązującym nie mniejszym niż 1:50; studentów jest 273, a zatem stwierdza się, iż warunek został spełniony.

Minimum kadrowe w grupie nauczycieli ze stopniem doktora i tytułem magistra jest stabilne. Większość nauczycieli z tej grupy jest zatrudnionych na Kierunku od kilku, a w wielu przypadkach nawet kilkunastu lat i jest to dla nich podstawowe miejsce pracy. W grupie samodzielnych pracowników dwóch specjalistów anglistów jest zatrudnionych od niedawna (odpowiednio od 2015 i 2016 roku) i jest to dla nich dodatkowe miejsce pracy. Jest to o tyle niepokojące, że właśnie te osoby warunkują prowadzenie Kierunku i jakakolwiek zmiana przepisów może zaburzyć obecną sytuację. Niemniej jednak ze względu na stabilność pozostałej kadry, można uznać, że minimum kadrowe jest stabilne.

2.2.

Dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Filologia są adekwatne do realizowanego programu. Kompetencje nauczycieli akademickich mieszczą się w obszarze nauk humanistycznych i odpowiadają efektom kształcenia w zakresie języka specjalności (języka angielskiego). Wśród nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego są specjaliści w zakresie językoznawstwa (w tym przekładoznawstwa i glottodydaktyki) oraz literaturoznawstwa i kulturoznawstwa, co jest spójne z kierunkowymi efektami kształcenia. W składzie minimum kadrowego są też specjaliści posiadający doświadczenie w praktycznych działaniach (tłumacze tekstów specjalistycznych i literackich, tłumacze przysięgli, dyplomata, koordynatorzy różnych pozauczelnianych działań w sferze publicznej, egzaminatorzy certyfikatów międzynarodowych i trenerzy egzaminatorów, osoby prowadzące własną działalność gospodarczą, redaktorzy współpracujący z wydawnictwami, osoby z doświadczeniem prowadzenia specjalistycznych kursów językowych poza uczelnią). Wśród 20 pozostałych nauczycieli akademickich wszyscy mają doświadczenie pozauczelniane jako tłumacze, jako nauczyciele, a także jako pracownicy zatrudnieni w różnych firmach z otoczenia zewnętrznego. W ocenie ZO PKA kwalifikacje kadry są zróżnicowane i pozwalają na realizację zakładanych efektów kształcenia, w tym ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia ukierunkowanego na umiejętności praktyczne. Nauczyciele praktycy prowadzą zajęcia zgodne z ich profilem zawodowym, co pozwala na łączenie dydaktyki z bieżącymi uwarunkowaniami rynku pracy. Zostało to potwierdzone zarówno na hospitacjach jak i podczas spotkania ZO PKA z absolwentami. Bardzo wysoko są oceniane zajęcia prowadzone przez osoby z doświadczeniem zawodowym pozauczelnianym (szczególnie w zakresie tłumaczeń specjalistycznych i symultanicznych z wykorzystaniem nowoczesnego oprogramowania).

W ocenie ZO PKA, dorobek naukowy, kompetencje dydaktyczne nauczycieli

prowadzących zajęcia na ocenianym Kierunku oraz ich powiązania z praktycznymi aspektami zastosowania wiedzy językowej są adekwatne do realizowanego programu w ramach profilu praktycznego i prawidłowo przydzielone. Hospitowane zajęcia potwierdziły wysokie kompetencje kadry oraz ich orientację na kompetencje praktyczne.

2.3.

Polityka kadrowa jest nastawiona na dbałość o wysokie kwalifikacje naukowe i zawodowe, jednak nie do końca właściwa, ponieważ nie zapewnia stabilnego minimum kadrowego - osoby, na których opiera się Kierunek są na drugim etapie. Zarówno w składzie minimum kadrowego, jak i wśród pozostałych nauczycieli jest dużo osób z bogatym doświadczeniem zarówno akademickim, jak i pozauczelnianym. Doświadczenie zdobyte poza uczelnią i zdolność współpracy z otoczeniem gospodarczym jest jednym z podstawowych kryteriów doboru kadry w skali całej Uczelni, niezależnie od formy i tematyki prowadzonych zajęć. Wszyscy wykładowcy prowadzący zajęcia z praktycznej nauki języka obcego przeprowadzają egzaminy na certyfikaty międzynarodowe, są aktywnymi tłumaczami lub prowadzą własną działalność gospodarczą. Szczególnie starannie jest dobierana kadra prowadząca przedmioty realizujące efekty kierunkowe i przedmiotowe związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Uczelnia zapewnia wykładowcom regularne szkolenia z zakresu wykorzystania aktywnych metod pracy dydaktycznej, jak np. warsztaty, analizy przypadku, symulacje i inne.

Mobilność zagraniczna kadry wykazana w Raporcie samooceny ogranicza się do wyjazdów kadry w ramach programu Erasmus+ oraz Erasmus LLP i obejmuje około 6 osób rocznie w kategorii wyjazdów w latach 2013-2015 oraz 1 osoba w 2015/2016. Oprócz tego około 5 osób rocznie spośród doktorantów i młodych doktorów wyjeżdża na staże zagraniczne. W ostatnich 4 latach przyjechało z zagranicy w sumie 12 osób. Mobilność jest więc zadowalająca.

System motywacyjny rozwoju zawodowego obejmuje dofinansowanie udziału w konferencjach oraz granty wewnętrzne. Aktywność naukowa jest nagradzana poprzez nagrody oraz obniżenie pensum. Uczelnia obejmuje wsparciem zarówno naukowców, jak i pracowników dydaktycznych. Pracownikom naukowym umożliwia korzystanie z urlopu naukowego, staży i wyjazdów zagranicznych. Uczelnia w pełni pokrywa koszty doktoratów i habilitacji, a także wspiera finansowo projekty prowadzone za granicą. Młoda kadra jest wspierana też poprzez tzw. system mentorów, polegający na pomocy merytorycznej ze strony doświadczonych pracowników w zakresie badań i dydaktyki. Uczelnia zabiega też o współpracę z osobami z otoczenia zewnętrznego (szczególnie z firmą Pearson). Ta przyjazna polityka wspierania rozwoju nauczycieli została potwierdzona na spotkaniu ZO PKA z pracownikami.

3. Uzasadnienie

Kadra jest wysokokwalifikowana. W minimum kadrowym jest wiele osób z doświadczeniem praktycznym. Kompetencje kadry korelują z programem studiów i efektami kształcenia. Obciążenia dydaktyczne są prawidłowe. Spełnione są wszystkie wymogi formalne

wynikające z aktualnie obowiązujących ustaleń prawnych. Polityka kadrowa skutecznie wspiera wysoką jakość kadry i nagradza osoby aktywne.

4. Zalecenia

1. Należy kontynuować politykę wykorzystywania doświadczeń pozauczelnianych nauczycieli akademickich w dydaktyce także w sposób bardziej transparentny formalnie.
2. Należy zapewnić stabilne minimum kadrowe w zakresie samodzielnych pracowników nauki posiadających dorobek w zakresie języka angielskiego.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia.

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, a także w celu pozyskiwania kadry dydaktycznej posiadającej znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. *

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena

ZNACZĄCO

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

Uczelnia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Potwierdzają to umowy współpracy (np. umowa z dnia 7 marca 2013 roku z Wydawnictwem Pearson, umowa z dnia 26 stycznia 2015 roku ze Spółką Skrivanek Polska, dotycząca partnerstwa strategicznego, umowa z dnia 25 lutego 2016 roku z Izbą Przemysłowo-Handlową w Rzeszowie).

Współpraca dotyczy opiniowania programów nauczania np. (Pearson 08.10.2012) - sugestia zwiększenia liczby godzin praktycznej nauki języka, (15.09.2013, 09.2014, 15.01.2016 - aprobata zestawów umiejętności praktycznego przygotowania do zawodu oraz efektów kształcenia. BUTRA CONSULTING z 05.10.2014 r, podkreślenie konieczności współpracy z przedsiębiorcami. Interesariusze zewnętrzni przedstawiają opinie nie rzadziej niż raz w semestrze na posiedzeniach Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Pełnomocnik Dziekana Wydziału Administracji i Nauk Społecznych ds. kierunku Filologia angielska zarządzeniem z dnia 13.03.2013 roku powołał Zespół Monitorujący, składający się z przedstawiciela WSiLiZ oraz przedstawiciela Wydawnictwa Pearson do zapewnienia właściwego wykonania umowy dotyczącej porozumienia o współpracy (potwierdzenie-notatka służbowa z dnia 20.09.2013 roku).

Uczelnia pozyskuje kadrę dydaktyczną posiadającą doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią.

Wśród innych działań wynikających korespondencji mailowej między uczelnią a Zespołem Szkół Nr 1 oraz plakatów informacyjnych o szkoleniach i warsztatach dla studentów (np. z coachingu) organizowanych przez Biuro Karier można wymienić:

konkurs Teen Show w ZS nr 1 – Podkarpacki Konkurs Piosenki i Wiersza Obcojęzycznego (15.03.2017 r.), konferencje, seminaria, warsztaty np. „Coaching”, „Zarządzanie jakością w organizacji szkoleń językowych, Konkurs Lingwistyczny „Tłumacze na start” (02.12.2016 r.). Uczelnia posiada klasy patronackie (ZS Nr 1 oraz ZS nr 2 w Rzeszowie i I LO w Mielcu), w których pracownicy WSliZ prowadzą zajęcia z języka angielskiego, umożliwiają uczniom współpracę z Kołami Naukowymi oraz uczestnictwo w konferencjach i wykładach).

Biuro Karier (BK), poprzez stworzenie bazy pracodawców (ok. 1000) i analizę ofert oraz współpracę z Urzędem Pracy pomaga studentom w organizacji praktyk, odbywaniu staży i zatrudnieniu. Dysponuje także umowami gwarantującymi możliwość odbycia praktyk w liczbie studentów przewidzianych w całym cyklu dydaktycznym. Dwóch doradców ds. zawodowych ma stały kontakt ze studentami, organizuje we współpracy z pracodawcami *Podkarpackie Targi Pracy* oraz *Dni Kariery*. Pomaga w uzyskaniu staży finansowanych ze środków UE. Na podstawie „Uchwały Senatu nr 12/LXV/2012 z dnia 13 września 2012 r. biuro organizuje praktyki zawodowe studentów poprzez dwie procedury: praktyki odbywane w zakładach pracy na podstawie skierowania z uczelni i porozumienia między uczelnią a zakładem pracy oraz praktyki zaliczane na podstawie zdobytego wcześniej doświadczenia w zakresie obejmującym efekty kształcenia praktycznego. Pierwsza z procedur zakłada jednorazowe monitorowanie przebiegu praktyk poprzez hospitacje telefoniczne (rozmowa z opiekunem i praktykantem) oraz zaliczenie na podstawie Dziennika praktyk i Karty praktyk, druga dostarczenie przez studenta podania o zwolnienie z realizacji praktyk z załącznikami tj. podaniem o zwolnienie i formularzem potwierdzającym osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia.

Z „Raportu z realizacji praktyk zawodowych w roku akademickim 2015/2016” wynika, że 15 osób zrealizowało praktyki przy pomocy BK (w 12 zakładach pracy: G2A Deloitte, Agencja Usług Językowych *Translator* Roman Goleś, a 56 studentów samodzielnie znalazło pracodawców, u których zrealizowało praktyki.

Biuro Karier koordynuje działania Klubu Absolwenta, który organizuje szkolenia (np. z zakresu komunikacji), spotkania z firmami, oferuje 20% zniżki na studia podyplomowe, promuje absolwentów na stronie internetowej biura w zakładce *Sukcesy absolwentów*.

3.2.

Kierunek nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych.

3. Uzasadnienie

Z przedstawionych dokumentów wynika, że Jednostka prowadzi sformalizowaną współpracę z podmiotami zewnętrznymi (umowy dotyczące współpracy, praktyki). Jednak brak był potwierdzenia tej współpracy podczas spotkania z interesariuszami zewnętrznymi, przybyło

tylko dwóch przedstawicieli (z Izby Przemysłowo-Handlowej i Wydawnictwa Pearson w Rzeszowie, którzy bardzo ogólnikowo wypowiadali się o współpracy, nie wymieniając konkretnych działań.

Nie udało się pozyskać informacji od interesariuszy zewnętrznych dotyczących organizacji i monitorowania praktyk zawodowych.

Uczelnia stosowała niewłaściwą procedurę zwalniania studentów z realizacji praktyk oraz zaliczania praktyk odbytych poza granicami kraju.

3. Zalecenia

1. Należy rozszerzyć listę interesariuszy środowiska biznesowego, być może poprzez większą współpracę z władzami miasta i regionu.
2. Nie zwalniać studentów z praktyk zawodowych.
3. Nie wyrażać zgody na realizowanie praktyk poza granicami kraju.
4. Należy zmodyfikować system organizacji praktyk zawodowych w celu umożliwienia monitorowania przebiegu praktyk i zapewnienia ich jakości i efektywności.
5. Należy zastanowić się nad korelacją tematów prac etapowych i dyplomowych w zakresie współpracy z pracodawcami.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, w tym do liczby studentów. Jednostka zapewnia bazę dydaktyczną do prowadzenia zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu, umożliwiającą uzyskanie umiejętności zgodnych z aktualnym stanem praktyki związanej z ocenianym kierunkiem studiów oraz dostęp studentów do laboratoriów w celu wykonywania prac wynikających z programu studiów. *

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki. *

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.

4. Ocena

WYRÓŻNIAJĄCO

5. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Uczelnia dysponuje rozbudowaną i zróżnicowaną bazą dydaktyczną, posiada siedziby w

Rzeszowie, w Kielnarowej i w Tyczynie.

W skład powierzchni dydaktycznej wchodzi m.in. (w Rzeszowie):

- nowoczesna sala audytoryjna mieszcząca 300 osób wyposażona w system nagłaśniający, audiowizualny, panel LCD, projektor, rzutnik, wizualizer, notebook itp.,
- 8 sal wykładowych na 120-334 miejsc, z najnowszym sprzętem informatycznym do projekcji, z pętlami indukcyjnymi dla osób słabo słyszących,
- 9 laboratoriów komputerowych,
- 6 sal językowych,
- autorskie Cyfrowe Laboratorium Językowe (2 sale) - autorski program „Digital Language Lab”
- 15 sal ćwiczeniowych mieszczących średnio 40-45 osób wyposażonych w rzutniki i sprzęt audio-video,
- specjalistyczne laboratoria komputerowe, do pracy samodzielnej,
- kafejki komputerowe,
- bibliotekę i czytelnię.

Pracownie posiadają dostęp do Internetu, dostosowane do potrzeb kształcenia i liczebności grup, oraz do prowadzenia zajęć o charakterze praktycznym.

Obiekt w Kielnarowej Centrum Turystyki i Rekreacji: 2 wykładowe sale na 169 i 200 osób, sale konferencyjną na 48 osób, 3 sale ćwiczeniowe – 77, 54, 48 miejsc, laboratorium, halę sportową, boiska, krytą ujeżdżalnię.

Centrum Edukacji Międzynarodowej: aulę – 334 miejsc, 2 sale wykładowe (171 miejsc, 48+171 miejsc), Bibliotekę z czytelnią, 16 laboratoriów specjalistycznych.

Obiekt w Tyczynie: 2 sale wykładowe na 266 i 230 miejsc, 2 sale ćwiczeniowe po ok. 40 miejsc, pomieszczenia administracyjne.

Obiekty są dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych (wejście do budynków, miejsca parkingowe, toalety, windy, sale wykładowe wyposażone w pętle indukcyjne dla osób słabo słyszących).

Dwa laboratoria komputerowe (1 w Rzeszowie, 1 w Kielnarowej) wyposażone są w sprzęt dla osób niewidomych, słabo widzących i z niedowładem kończyn górnych:

- Rzeszów: urządzenie z wirtualną klawiaturą – 1 szt., powiększalniki dla słabo widzących – 2 szt., program udźwiękawiający – powiększający i ubrajlawiający – 2 szt., program do rozpoznawania tekstu – 2 szt., drukarka dla niewidomych – 1 szt., monitor dla niewidomych – 2 szt., klawiatura dla osób o niesprawnych dłoniach – 1 szt.
- Kielnarowa: program udźwiękawiający – 1 szt., drukarka Brailowska – 1 szt., monitor BrailleMate- 2 szt., monitor dotykowy – 2 szt., nakładka na klawiaturę powiększająca tekst – 3 szt., skaner – 2 szt., Smart Nav AT z wirtualną klawiaturą – 1 szt.

Infrastruktura informatyczna:

- trzy kompleksy budynków połączone własną siecią światłowodową (przepustowość 10Gbps)
 - sieć konwergentna (100 serwerów, 1400 komputerów, laptopów, tabletów)
 - sieć bezprzewodowa w oparciu o urządzenia CRISCO
- zestawy komputerowe wyposażone w komplet oprogramowania zajęć (np. CRISCO Packet Tracer, Matlab, MS Visual Studio, Pakiet MS Office).

4.2.

Biblioteka i czytelnia w Rzeszowie i Kielnarowej udostępnia studentom literaturę podstawową zawartą w kartach przedmiotów oraz literaturę uzupełniającą: Biblioteka posiada 71.619 jednostek, w tym 65.613 książek, około 500 tytułów czasopism, 1.052 jednostki zbiorów nielektronicznych, 1.602 jednostki zbiorów elektronicznych. Uczelnia ma dostęp do około 1.300 e-booków na platformie IBUK Libra. Przystępując do cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej Academica, udostępniono zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej oraz internetową bibliotekę e-booków NASBI. Uczelnia w ramach krajowej licencji korzysta również z Wirtualnej Biblioteki Nauki, w ramach której studenci mają dostęp do: Elsevier, Springer, Wiley-Blackwell, Scopus, Web od Knowledge. Księgozbiór jest uzupełniany na bieżąco. Biblioteczna baza danych jest w pełni zautomatyzowana w oparciu o Kompleksowy System Zarządzania Biblioteką PROLIB, dzięki któremu możliwy jest dostęp do informacji o zbiorach przez katalog komputerowy OPACWW, ze stanowisk wyszukiwawczych zlokalizowanych w bibliotece za pośrednictwem Internetu pod adresem <http://biblioteka.wsiz.rzeszow.pl>

4.3.

Jednostka posiada 2 platformy e-lerningowe. W procesie dydaktycznym jest wykorzystywana platforma *Blackboard*, umożliwiającą tworzenie i udostępnianie kursów e-lerningowych, materiałów dydaktycznych, monitorowanie aktywności korzystających, powstawanie grup roboczych, a także zakładanie społeczności. Kursy są aktualizowane w cyklu semestralnym. Studenci komunikują się między sobą oraz z nauczycielami w trybie synchronicznym (forum dyskusyjne) i asynchronicznym (czat).

Autorska platforma e-WSIZ wpisująca się w Otwarte Zasoby Edukacyjne stwarza możliwość uzupełnienia wiedzy na różne tematy oraz uzyskanie certyfikatu potwierdzającego ukończenie kursu.

6. Uzasadnienie

Jednostka zapewnia bogatą i atrakcyjną bazę dydaktyczną do prowadzenia zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu. Sale wykładowe i laboratoria wyposażone w nowoczesne nagłośnienie i sprzęt multimedialny są modyfikowane według potrzeb. Dzięki współpracy z kierunkiem informatyki dostosowuje się programy komputerowe do oczekiwań zgłaszanych przez wykładowców, co sprzyja efektywności kształcenia.

Na spotkaniu z absolwentami (9 osób) potwierdzało wpływ na rozwój studentów multimedialnego zaplecza oraz zadowolenie z internetowego kontaktu z wykładowcami, a także sprawnemu załatwianiu spraw administracyjnych.

7. Zalecenia

Kontynuowanie dotychczas realizowanego rozwoju infrastruktury dydaktycznej.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy 5.1 Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi zawodowemu i społecznemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiąganiu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności praktycznych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach. * 5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową. 5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku. * 5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia. 5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.
8. Ocena W PEŁNI 9. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi. 5.1. Studenci ocenianego Kierunku na spotkaniu z ZO PKA wskazali na skuteczność następujących metod wsparcia dydaktycznego, zapewnianego im przez Wydział: regularne spotkania z Prodziekanem oraz możliwość skontaktowania się z opiekunem roku. Celem spotkań jest monitorowanie przebiegu procesu dydaktycznego i identyfikacja ewentualnych nieprawidłowości. Na spotkaniu z ZO PKA studenci zauważyli, że preferują zgłaszanie uwag do programu studiów, organizacji zajęć i innych oczekiwań względem kierunku Filologia w wymienionej formie ze względu na możliwość bezpośredniego kontaktu z osobą decyzyjną, tj. Prodziekanem, zaangażowanie osób pełniących te funkcje w proces dydaktyczny oraz szybkość reakcji. Nauczyciele akademicki są dostępni dla studentów w terminach konsultacji, bądź też po uprzednim uzgodnieniu terminu ze studentem w formie mailowej. Ponadto jest możliwy kontakt z prowadzącymi zajęcia za pośrednictwem poczty elektronicznej, platformy <i>Blackboard</i> oraz platformy Wirtualna Uczelnia. Dostępność nauczycieli akademickich i oraz oferowane przez Jednostkę wsparcie odpowiadają potrzebom studentów. Studenci na spotkaniu z ZO PKA wskazali na zaangażowanie pracowników Jednostki w dodatkową pomoc poza zajęciami. Studenci są motywowani do osiągania lepszych wyników w nauce poprzez stypendia na przykład stypendium Rektora oraz Wsparcie najlepszych studentów Pakietem Terminowym Student, z którego mogą skorzystać wszyscy zdający w pierwszym terminie (w semestrze

zimowym 2016/2017 skorzystały 62 osoby z Filologii angielskiej tj. 24% ogólnej liczby studentów). Pakiet obejmuje: ulgę w czesnym w wysokości 185,00 zł za semestr, bezpłatne wejścia do SPA w ciągu semestru w CTiR, semestralny karnet korzystania z siłowni, podwojenie limitu wypożyczeń książek w bibliotece (z 10 do 20), uczestniczenie w dodatkowych wykładach na zasadzie wolnego słuchacza, pierwszeństwo wyboru promotora pracy dyplomowej, 10 godzin bezpłatnych konsultacji ze specjalistami Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości WSiZ nt kompetencji biznesowych.

Wiedza studentów na temat możliwości udziału w działaniach naukowo-badawczych w Jednostce jest niedostatecznie upowszechniona, przykładowo studenci nie wiedzą jak funkcjonuje Wirtualna Biblioteka Nauki. Przed przystąpieniem do zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość studenci korzystają ze szkolenia prowadzonego przez Uczelniany Zespół ds. e-learningu. Jednostka zapewnia odpowiednie zaplecze techniczne do prowadzenia zajęć na odległość oraz system komunikacji prowadzący - student. Nauczyciele akademicki w razie potrzeby wskazują studentom odpowiednie lektury, niezbędne do poszerzania wiedzy i umiejętności z zakresu prowadzonego modułu.

5.2.

Jednostka charakteryzuje się wysokim stopniem umiędzynarodowienia, w szczególności za sprawą dużej liczby studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających. Uczelnia realizuje następujące programy, w ramach których studenci mają możliwość wyjazdu za granicę: Double Degree, Erasmus+ oraz wymiana z Anshan Normal University w Chinach. W ramach ostatniej możliwości, 10 studentów, kształcących się na specjalności tłumaczeniowej z językiem chińskim, ma możliwość wyjazdu na 1 semestr do Chin. Studenci chętnie korzystają z tej możliwości.

W ramach uczelnianego programu Double Degree studenci mogą uzyskać równoległe dwa dyplomy: WSiZ oraz jednej z 11 państwowych uczelni brytyjskich (np. Coventry University, University of Derby, University of Huddersfield, University of Central Lancashire, University of Abertay Dundee). Uczelnia realizuje Program Erasmus+ umożliwiając studentom kierunku Filologia wyjazdy na studia do uczelni partnerskich (m.in. University of Central Lancashire, University „Kore” of Enna, University of SS. Cyril and Methodius in Trnava, Izmir University, University of Kassel). Co więcej, studenci mają możliwość wyjazdu na praktyki do zagranicznych instytucji, o czym są informowani w szerokim zakresie. Średnio rokrocznie z możliwości wyjazdu za granicę w ramach programu Erasmus+ korzysta 6 studentów.

Wsparcie informacyjne i organizacyjne podczas aplikowania na wyjazd zagraniczny realizuje trzech pracowników, odpowiedzialnych odpowiednio za każdy z trzech programów wymian zagranicznych. Student, aby wyjechać musi pozytywnie zaliczyć pierwszy rok studiów i uczestniczyć w procesie rekrutacji. Zasady rekrutacji są klarowne dla studentów. Studenci są motywowani do uczestnictwa w wyjazdach, m.in. przez spotkania informacyjne z pierwszym rokiem przed rozpoczęciem rekrutacji prowadzone w języku polskim i angielskim, Erasmus Welcome Days (zapewniają kontakt studentów polskich oraz przyjeżdżających), kampanie informacyjne w internecie i na tablicach ogłoszeniowych. Kryterium wyjazdu na wyjazd zagraniczny jest średnia ocen (minimum 3,7) za ostatni semestr bądź za całe studia w przypadku praktyk zagranicznych. W

latach 2013-2016 z programu wymian i wyjazdów zagranicznych skorzystało 39 studentów kierunku Filologia, studiujących w WSiIZ, natomiast do Jednostki przybyło 22 studentów z Uczelni zagranicznych. Chęć wyjazdu zagranicznego deklaruje więcej studentów niż liczba przewidzianych miejsc w ramach poszczególnych programów. W Jednostce raz w roku jest organizowane spotkanie informacyjne z osobą odpowiedzialną za wymiany studenckie z uczelniami w Wielkiej Brytani.

5.3.

Studenci na spotkaniu z ZO PKA wskazali, że Jednostka zapewnia dostateczne wsparcie we wchodzeniu na rynek pracy oraz w kreowaniu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez między innymi organizację Podkarpackich Tragów Pracy, współpracę z Wojewódzkim Urzędem Pracy, organizację spotkań z pracodawcami, konsultacje CV przygotowanego przez studenta. Badanie losów zawodowych absolwentów jest prowadzone przez Zespół ds. Badań Edukacyjnych. Jednostka, współpracując z partnerami strategicznymi, takimi jak Pearson, Skrivanek, IPH w Rzeszowie, wykorzystuje opinie pracodawców w kreowaniu sylwetki absolwenta. Działające w Jednostce Biuro Karier zapewnia wsparcie w poszukiwaniu praktyk i staży. Dzięki współpracy Biura Karier WSiIZ działającego jako Agencja zatrudnienia z licznym gronem pracodawców, studenci oraz absolwenci kierunku Filologia mieli możliwość zdobywania doświadczenia zawodowego w firmach rzeszowskich, regionalnych oraz instytucjach, które działają na arenie międzynarodowej, a także w zagranicznych korporacjach. W ramach projektu *Postaw na rozwój*, 3-miesięczne płatne staże w przedsiębiorstwach, z którymi Jednostka nawiązała współpracę realizowało 10 studentów kierunku Filologia.

Z punktu widzenia ZO PKA istotna jest także szeroka gama wsparcia oferowanego studentom- cudzoziemcom. Jak wynika z informacji uzyskanych w toku wizytacji, a także danych zamieszczonych na stronie internetowej Uczelni w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie studiuje blisko 2 tys. cudzoziemców pochodzących z 23 krajów świata, co stanowi ok. 10% wszystkich obcokrajowców studiujących w Polsce. W związku z powyższym w celu wspierania studentów, wdrożenia ich w środowisko Uczelni, integracji z polskimi studentami oraz podniesienia kompetencji językowych wdrożono System Opieki Studenckiej (SOS). W ramach w/w systemu wprowadzono program „Buddy”, którego założeniem jest pomoc w czasie trwania procesu adaptacji studentom I roku studiów przez studentów starszych roczników tzw. opiekunów. Do zadań opiekuna należy m.in. pomoc młodszym kolegom w załatwieniu formalności związanych z ubezpieczeniem, legalizacją pobytu, otwarciem kont bankowych, a także informowanie o obowiązkach w uczelni i pomoc w rozwiązaniu różnego rodzaju problemów związanych ze studiowaniem. W trakcie roku akademickiego Opiekunowie składają raporty, na podstawie których ocenia się proces adaptacji nowych studentów oraz analizuje się najczęstsze problemy. Kolejnym ogniwem działania systemu (SOS) są opiekunowie przedmiotów trudnych oraz opiekunowie prac dyplomowych, gdyż studenci obcokrajowcy, ze względu na niski poziom znajomości języka polskiego, mają trudności ze zrozumieniem materiału omawianego na zajęciach. W ramach Programu „Opiekunowie przedmiotów trudnych” każdy student ma możliwość skorzystania z bezpłatnych korepetycji prowadzonych przez studentów starszych roczników,

którzy są zobowiązani także do pomocy studentom cudzoziemcom w korekcie językowej prac dyplomowych. Istotny z punktu widzenia studentów jest fakt, iż wyżej wskazane działania są w pełni bezpłatne, gdyż studenci pełniący funkcję opiekunów w ramach Programu Buddy oraz Programu Samopomocy Studenckiej otrzymują dodatkowe punkty uprawniające do otrzymania stypendium za działalność na rzecz Uczelni (nawet 50 pkt.), a także, m.in. 3 bezpłatne wejścia do SPA w CTiR, karnet do korzystania z siłowni w CTiR, podwojenie limitu wypożyczeń książek w Bibliotece itp. Co więcej w wizytowanej Uczelni działalność prowadzi Poradnia Adaptacyjna, w ramach której student w ramach dwugodzinnych dyżurów odbywających się w każdym tygodniu może liczyć na rozmowę na wszelkie interesujące go tematy. W celu wzmocnienia procesu nauki języka polskiego, obok kursów języka polskiego, na Uczelni stworzono Dyskusyjny Klub Filmu Polskiego, w ramach którego studenci obcokrajowcy oglądają polskie filmy, tym samym wzbogacają zapas polskich słów, uczą się poprawnej wymowy. Dodatkowym działaniem adaptacyjnym dla studentów z zagranicy są organizowane cyklicznie spotkania z kulturą Polski, podczas których studentom obcokrajowcom przybliża się kulturę i obyczaje Polski. Spotkania mają na celu pokazanie studentom obcokrajowcom istniejących różnic i podobieństw kulturowych, które w porównaniu do ich rodzimych kultur mogą ułatwić im proces adaptacji. Wsparcie dla wszystkich studentów oferuje także Biblioteka. W przypadku kandydatów na studia Wydział Administracji i Nauk Społecznych organizuje kurs Integrated Skills przygotowujący do studiów filologicznych, mający na celu doskonalenie umiejętności językowych. Z kolei studenci w celu lepszego przygotowania do wejścia na rynek pracy uzyskują wsparcie w postaci możliwości zdobycia certyfikatów np. certyfikatu informatycznego European Computer Driving License (ECDL), Microsoft, który zdobyło 185 studentów wizytowanego kierunku studiów; Certyfikatów językowych w zakresie języka niemieckiego- 5 osób; w zakresie języka chińskiego- 16 osób; języka rosyjskiego- 1 osoba; The European Language Certificates (telc)- English for Business- 12 osób; Certyfikat Coaching workshop- 38 osób.

5.4.

Na kierunku Filologia studiuje obecnie 5 studentów z niepełnosprawnością. Budynek, w którym odbywają się zajęcia na kierunku Filologia posiada windę oraz dodatkowe wejście z poziomu 0, ułatwiające poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi. Plan zajęć dla grup, w których uczestniczą studenci z niepełnosprawnościami dopasowany jest tak, żeby umożliwiać im swobodne i elastyczne przemieszczanie się pomiędzy pomieszczeniami. Jednostka posiada pełnomocników ds. osób niepełnosprawnych, odpowiedzialnych za konkretne przestrzenie na Uczelni np. bibliotekę czy dziekanat. Laboratoria są wyposażone w udogodnienia, takie jak: programy udźwiękowiająco-powiększające, program rozpoznania tekstu, licencje na syntetyzator mowy, drukarkę Braille'a, urządzenia czytające książki w bibliotece, rzutniki powiększające książki itp. Metody kształcenia dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, na przykład w razie potrzeby nauczyciel ma możliwość skorzystania ze specjalnej sali celem przeprowadzenia egzaminu dla osoby wymagającej takiego rodzaju wsparcia. Zamiast zajęć z Wychowania fizycznego dla osób niemogących w nich uczestniczyć z przyczyn zdrowotnych, jednostka oferuje możliwość podjęcia

rehabilitacji w bazie rehabilitacyjno-leczniczej, przynależącej do Jednostki. Studenci z niepełnosprawnościami są motywowani do udziału w działaniach naukowych, przykładem jest studentka kierunku Filologia, która osiągnęła wysoki wynik w konkursie tematycznym. Jednostka przygotowuje kadrę oraz obsługę administracyjną do komunikacji z osobami niesłyszącymi poprzez organizację kursów języka migowego.

5.5.

Dziekanat Wydziału Nauk Społecznych i Administracji WSiZ jest czynny od wtorku do soboty. Godziny otwarcia dziekanatu są zorientowane na potrzeby studentów zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Informacje o przebiegu studiów, wynikach w nauce oraz wpisach na kolejny semestr gromadzone są jedynie w formie elektronicznej, co jest dla studentów sporym udogodnieniem. Student może prosić o wydanie Karty Okresowych Osiągnięć Studenta w formie papierowej. Studenci mają zapewniony publiczny dostęp do informacji o programie studiów, obowiązujących procedur administracyjnych w tym systemu stypendialnego i pomocy materialnej za pośrednictwem strony internetowej oraz tablic ogłoszeniowych. System Wirtualna Uczelnia zawiera sylabusy (modułowe efekty kształcenia) oraz kierunkowe efekty kształcenia.

3. Uzasadnienie

Studenci otrzymują pełne wsparcie w procesie uczenia się. Na spotkaniu z ZO PKA przyznali, że są usatysfakcjonowani przepływem informacji, związanym z procedurami zapewniania pomocy materialnej, obsługi administracyjnej oraz wsparcia w procesie uczenia się poprzez dostępność i otwartość kadry dydaktycznej. Prowadzone są dodatkowo szkolenia z zakresu systemów informatycznych oraz możliwość kontaktu z opiekunami grup i prodziekanem odpowiedzialnym za kierunek Filologia. Wydarzenia i projekty organizowane przez Jednostkę wspierają studentów we wchodzeniu na rynek pracy. Jednostka jest przygotowana do kształcenia studentów z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu: *

6.1.1 projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, *

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, *

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
 6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, *
 6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej, *
 6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
 6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów,
 6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
 6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.
 6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena:

W PEŁNI

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

Polityka jakości kształcenia realizowana w wizytowanej Jednostce jest ściśle związana z misją i strategią rozwoju Uczelni oraz Wydziału Administracji i Nauk Społecznych. W ramach „kultury jakości” w 2012 roku w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie wdrożono Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia (USJK) na mocy Zarządzenia Rektora nr 41/2012 z dnia 18 września 2012 roku w sprawie *struktury i zakresu działania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie*. Zarządzeniem Rektora nr 42/2012 z dnia 18 września 2012 roku powołano Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (UZJK) oraz określono jego zadania. Zarządzeniem Rektora nr 43/2012 z dnia 18 września 2012 r. powołano Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia (WZJK) wraz z określeniem ich zadań w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie. Na podstawie Zarządzenia Rektora nr 13/2013 z dn. 18.02.2013 r. przyjęto *strukturę i zakres działania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia*. Na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych system zapewnienia jakości kształcenia zatwierdzono Uchwałą Rady Wydziału nr 1/2013 z dn. 14.02.2013 r. Powyższe akty prawne wskazują, iż wraz z wprowadzeniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia określono jego cel, obszary funkcjonowania oraz strukturę organizacyjną. Do podstawowych celów uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia należą: podnoszenie jakości procesu kształcenia; zapewnienie zgodności realizacji procesu kształcenia z obowiązującymi programami kształcenia; monitorowanie kariery zawodowej absolwentów; doskonalenie programów kształcenia oraz dostosowywanie ich do potrzeb rynku pracy; optymalizacja warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych. Głównymi obszarami, zadaniami działania USZJK są: ocena programów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, w tym

poziomu dostosowania programów kształcenia do wymogów rynku pracy; ocena jakości procesu kształcenia i warunków jego realizacji, w tym: ocena wyników ankiet studenckich oraz hospitacji zajęć, ocena zgodności procesu kształcenia z kartami przedmiotów; ocena warunków kształcenia, w tym między innymi: infrastruktury dydaktycznej, liczebności grup studenckich, dostępności kadry akademickiej dla studentów, dostępu do biblioteki i czytelni, wielkość księgozbioru; opracowywanie oraz wdrażanie procedur, metod i narzędzi oceny jakości i przebiegu kształcenia oraz raportowania wyników; podejmowanie na wszystkich etapach procesu kształcenia działań doskonalących, mających na celu podniesienie jakości programów i procesu kształcenia. Nikła skuteczność działania system dotyczy praktyk, godzin i weryfikacji efektów kształcenia, przeglądu sylabusów gdzie zalicza się przedmioty jako praktyczne, a są one tylko z definicji praktyczne. Zadania USZJK są realizowane w cyklach działań obejmujących planowanie i realizację, a następnie ocenę i wdrożenie działań naprawczych. Funkcjonowanie USZJK obejmuje realizację sześciu procesów, a mianowicie: projektowanie i doskonalenie programu kształcenia na poszczególnych kierunkach (P1); planowanie i doskonalenie procesu kształcenia (P2); monitorowanie realizacji procesu kształcenia (P3); ocena i doskonalenie procesu kształcenia na wydziale (P4); ocena i doskonalenie procesu kształcenia w Uczelni (P5); ocena i doskonalenie funkcjonowania USZJK (P6). Struktura organizacyjna uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia jest dwupoziomowa. Na poziomie Uczelni stanowi ją Rektor, Prorektor ds. Nauczania, Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia, Biuro ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, w skład którego wchodzi przedstawiciele Wydziałowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia. Na poziomie Wydziału: Dziekan, Prodziekan, Kolegium Pionu Nauczania oraz Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Zakres obowiązków oraz kompetencji gremiów i osób działających na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia zostały formalnie określone w sposób jasny i zrozumiały. Przejrzyste są także uprawnienia i odpowiedzialność osób zarządzających procesem dydaktycznym na szczeblu Uczelni i Wydziału. Nadzór nad funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia sprawuje Rektor, natomiast na poziomie wydziału Dziekan, który wdraża procedury i zalecenia ogólnouczelniane w zakresie polityki jakości. Identyfikuje się również przejrzystość procesu podejmowania decyzji w sprawach związanych z monitorowaniem, oceną i doskonaleniem jakości kształcenia, w tym programu kształcenia oraz osiągniętych efektów kształcenia. Procedury wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów pozwalają na systematyczne podnoszenie poziomu jakości kształcenia. Zauważalne jest systematyzowanie i rozwijanie przedsięwzięć dotyczących budowania kultury jakości kształcenia. Uznać zatem należy, że Jednostka aktywnie prowadzi działania w kierunku zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ponadto wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem, w tym podjęła prace mające na celu dokonywanie oceny efektów kształcenia, której wyniki stanowią podstawę rewizji programu kształcenia. Procedury wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zostały uporządkowane i zapisane w Księdze Jakości, którą opracowało Biuro ds. Jakości Kształcenia, a następnie zatwierdził Rektor Uczelni. Zgodnie z procedurą Ocena i doskonalenie funkcjonowania USZJK System Zapewnienia Jakości Kształcenia podlega systematycznej i kompleksowej ocenie, w wyniku której jest doskonalony na podstawie raportów z oceny własnej wydziałów, w tym Wydziału Administracji i Nauk

Społecznych.

6.1.1.

Efekty kształcenia realizowane w roku akademickim 2015/2016 na kierunku Filologia prowadzonym na poziomie studiów I stopnia o profilu praktycznym zostały zatwierdzone Uchwałą Senatu nr 8/LXXXII/2015 z dn. 10.06.2015 r. Na mocy powyższej uchwały wizytowany kierunek został przyporządkowany do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych oraz dyscyplin naukowych: językoznawstwo, kulturoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki o zarządzaniu oraz etnologia, do których odnoszą się efekty kształcenia. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia zawiera aktualne wytyczne dla Rad Wydziałów Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie dotyczące uchwalania programów kształcenia, w tym planów studiów dla poszczególnych kierunków studiów, które określa Uchwała Senatu nr 5/XC/2016 z dn. 12.12.2016 r. Ponadto zgodnie z Uczelnianą Księgą Jakości system obejmuje procedurę P1-Projektowanie i doskonalenie programu kształcenia na poszczególnych kierunkach. Powyższe regulacje gwarantują interesariuszom zewnętrznym i wewnętrznym formalny udział w określaniu koncepcji kształcenia oraz programów i efektów kształcenia. Przegląd i monitorowanie programów kształcenia szczególnie w oparciu o potrzeby i oczekiwania studentów, nauczycieli akademickich oraz rynku pracy należy do kompetencji Dziekana, Prodziekana ds. kierunku oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Analiza programów kształcenia przeprowadzana jest raz w roku pod kątem realizacji założonych efektów kształcenia, opinii studentów oraz oczekiwań pracodawców i innych instytucji. Ponadto przeglądowi podlegają karty przedmiotów, treści kształcenia, formy realizacji oraz metody weryfikacji efektów kształcenia. Interesariusze wewnętrzni, którymi są studenci i nauczyciele akademicy zostali włączeni do prac Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. W ocenie ZO PKA ze względu na specyfikę kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych należy rozważyć możliwość włączenia do prac Zespołu także przedstawicieli studentów pozostałych kierunków studiów, gdyż aktualnie reprezentowany jest wyłącznie kierunek bezpieczeństwo wewnętrzne. W związku z powyższym studenci wizytowanego kierunku studiów oraz pozostałych, takich jak administracja lub dziennikarstwo i komunikacja społeczna nie mają swojego przedstawiciela w gremium działającym na rzecz zapewnienia jakości kształcenia. W ocenie władz jednostki oraz osób odpowiedzialnych za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia aktualną reprezentację studentów uznaje się za wystarczającą i w pełni reprezentatywną. Ponadto podkreślono, iż ze względu na brak zainteresowania i aktywności wśród studentów jeden przedstawiciel desygnowany przez Samorząd Studencki będzie właściwie spełniał swoją rolę, tym bardziej, że sprawdzoną praktyką w pozyskiwaniu opinii studentów są liczne spotkania, w których uczestniczą nauczyciele akademicy i władze wydziału. Aktualnie systematyczne ze studentami spotyka się Prodziekan ds. kierunku i Opiekunowie wyznaczeni spośród nauczycieli akademickich. Spotkania z Prodziekanem ds. kierunku odbywają się cyklicznie trzy razy w roku akademickim, z kolei z Opiekunem co najmniej jeden raz w miesiącu. Ponadto studenci mają możliwość bezpośredniego zgłoszenia uwag do Prodziekana ds. kierunku oraz za pomocą poczty elektronicznej, który potwierdził, iż

zgłoszone sprawy i postulaty są rozpatrywane na bieżąco. Organizację spotkań poświadczyła także grupa studentów uczestnicząca w spotkaniu z Zespołem PKA, podkreślając, iż przepływ informacji oraz dbałość o sprawy studenckie z właściwą troską stanowią mocną stronę wizytowanej jednostki. Źródłem informacji dla władz jednostki są także badania ankietowe przeprowadzane wśród studentów oraz przedstawiciele Samorządu studenckiego, który pełni rolę opiniodawczą programu kształcenia. W przypadku interesariuszy zewnętrznych Wydział Administracji i Nauk Społecznych posiada podpisane umowy o współpracy w zakresie opiniowania programu kształcenia ze strategicznymi partnerami, którzy w formie pisemnej wyrazili pozytywne opinie na temat programu kształcenia realizowanego na kierunku filologia o profilu praktycznym. Także dotyczy to wskazania liczby miejsc do odbycia praktyk przez studentów w całym cyklu dydaktycznym.

Do podmiotów kooperujących z wizytowaną jednostką należy Wydawnictwo Pearson Central Europe Sp. z o.o., Spółka Skrivanek Sp. z o.o. świadcząca usługi językowe oraz Izba Przemysłowo- Handlowa w Rzeszowie, jako organizacja samorządowa, zrzeszająca podmioty gospodarcze województwa podkarpackiego. Istotne ciało doradcze dla władz Uczelni oraz wizytowanej jednostki w zakresie określania koncepcji kształcenia stanowi Konwent działający przy Uczelni, który zrzesza przedstawicieli otoczenia społeczno- gospodarczego, w tym reprezentujących największe przedsiębiorstwa działające w regionie. W ramach współpracy Wydziału Administracji i Nauk Społecznych z interesariuszami zewnętrznymi w szkołach ponadgimnazjalnych realizowane są zajęcia z języka chińskiego lub angielskiego, a także konkursy z zakresu znajomości języka obcego np. Ponadgimnazjalny Konkurs Filologiczny "Gra o studia". W ramach projektu „Klasa patronacka” Katedra Filologii przeprowadza szereg spotkań, mających na celu zapoznanie uczniów szkół ponadgimnazjalnych z tokiem i charakterem studiów filologicznych w wizytowanej Uczelni. Współpraca z wydawnictwem Pearson obejmuje poza konsultacją programów kształcenia także organizację warsztatów dla studentów i lektorów języka angielskiego. Wydział Administracji i Nauk Społecznych prowadzi istotną dla lokalnego rynku pracy działalność związaną z organizacją studiów podyplomowych wzmacniających i poszerzających kwalifikacje jego beneficjentów, którymi są zarówno nauczyciele jak i przedstawiciele innych grup zawodowych, w tym także absolwenci wizytowanego kierunku.

W ocenie ZO PKA na uwagę zasługuje fakt, iż współpraca z interesariuszami, a szczególnie z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego została sformalizowana. Rozwiązaniem systemowym są liczne konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi, którymi są nauczyciele akademicki i studenci, którzy chętnie wyrażają opinie na temat programów kształcenia, przedmiotów oraz warunków ich realizacji. Programy kształcenia były zatem przedmiotem dyskusji oraz konsultacji ze studentami, jak również z kadrą akademicką w wyniku których w odpowiedzi na wnioski studentów w roku akademickim 2013/2014 zwiększono liczbę godzin przeznaczonych na realizację przedmiotu *Praktyczna Nauka Języka Angielskiego* poprzez skomasowanie przedmiotów *PNJA Grammar and Use* i *PNJA Integrated Skills*. W roku akademickim 2015/2016 w odpowiedzi na postulaty zgłoszone przez studentów zmniejszono liczbę godzin przeznaczonych na realizację przedmiotów ogólnouczeniowych oraz dokonano dalszej intensyfikacji PNJA w pierwszym roku studiów poprzez komasację *PNJA Phonetics* z 3 do 2 semestrów. W zakresie przedmiotów

specjalizacyjnych zwiększono o 10 liczbę godzin przeznaczonych na realizację przedmiotu *Wstęp do tłumaczenia* oraz *Nauki o komunikowaniu*. W roku akademickim 2016/2017 w odpowiedzi na postulaty zgłoszone przez nauczycieli akademickich dodano dwa przedmioty w zakresie Praktycznej Nauki Języka Angielskiego, a mianowicie *English for Academic Purposes i Competence Review* oraz dokonano dalszej intensyfikacji PNJA. Przyjęte w wizytowanej jednostce rozwiązania systemowe wskazują, że programy kształcenia są przedmiotem konsultacji także z absolwentami, jako interesariuszami zewnętrznymi. Absolwenci są obejmowani wówczas badaniem ankietowym po ukończeniu studiów, jednakże w przypadku wizytowanego kierunku studiów pierwsza grupa absolwentów zakończyła cykl kształcenia w czerwcu 2016 roku, natomiast ogólnouczelniany monitoring losów zawodowych absolwentów prowadzony jest po 3 i 5 latach od ukończenia studiów, dlatego też satysfakcję absolwentów z poziomu nabycia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zbadano po 6 miesiącach od ukończenia studiów, a także zasięgnięto opinii nauczycieli akademickich posiadających bezpośrednie kontakty z absolwentami. Dotychczas pozyskane opinie te nie miały wpływu na obecnie realizowany program kształcenia na kierunku Filologia.

6.1.2.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje monitorowanie stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia. Ocena realizacji efektów kształcenia jest prowadzona na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Nie obejmuje jednak wszystkich rodzajów zajęć, wyłączone z tej weryfikacji praktyki, a jest to przecież kierunek o profilu praktycznym. Prowadzona jest na podstawie analizy rozkładu ocen studentów, przeglądu prac etapowych (zaliczeniowych i egzaminacyjnych), analizy raportu dotyczącego realizacji praktyk zawodowych, przeprowadzonych hospitacji, wybiórczej analizy prac dyplomowych. Wydział Administracji i Nauk Społecznych systematycznie co najmniej raz w roku dokonuje oceny realizacji efektów kształcenia, w tym pomiaru wyników uzyskanych przez studentów ze wszystkich przedmiotów, analizuje opinie studentów na temat samooceny poziomu osiągania efektów kształcenia, dokonuje weryfikacji prac etapowych i dyplomowych. Wyniki tej analizy opracowywane są przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, Prodziekana ds. kierunku oraz Dziekana, który zobowiązany jest do ich zaprezentowania na posiedzeniu Rady Wydziału i Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Z uzyskanych w toku wizytacji informacji wynika, iż dokonując oceny osiąganych efektów kształcenia Dziekan zasięga także opinii osób stanowiących minimum kadrowe, które ma możliwość sformułowania propozycji doskonalenia programów kształcenia oraz metod ich realizacji. Podczas wizytacji do wglądu ZO PKA przedłożono stosowne sprawozdanie, dotyczące oceny realizacji zakładanych efektów kształcenia za rok akademicki 2015/2016, z którego wynika, iż na kierunku Filologia prowadzący zadeklarowali pełną realizację wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Zastrzeżenia budzi weryfikacja efektów kształcenia z praktyk. Ponadto stwierdzono prawidłowe gromadzenie prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych. W wyniku monitorowania realizacji harmonogramu zajęć zidentyfikowano sporadyczne odstępstwa, które obejmowały jedynie zmiany terminów zajęć. W odniesieniu do średniej ocen, wynoszącej 3,66 uznano, iż rozkład ocen jest równomierny, a wystawiane oceny są różnorodne, aczkolwiek zwrócono uwagę na znaczny wzrost odsetka

ocen niedostatecznych (odpowiednio z 9% do 20%) deklarując, iż zjawisko to będzie przedmiotem dalszej szczegółowej analizy, zwłaszcza pod kątem zmian wprowadzonych w zakresie form realizacji efektów kształcenia, szczególnie w odniesieniu do przedmiotów prowadzonych aktualnie w formie ćwiczeń, a wcześniej jako wykład, konwersatoria lub laboratoria. Wyniki oceny realizacji efektów kształcenia są gromadzone przez Dziekana, Prodziekana ds. kierunku oraz Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia w formie sprawozdania. Poziom realizacji efektów kształcenia jest przedmiotem analizy dokonywanej przez nauczycieli akademickich, władze jednostki, a także gremia działające na rzecz zapewnienia jakości kształcenia. Upowszechnianie wyników odbywa się poprzez ich omówienie z poszczególnymi grupami interesariuszy. Studenci mają możliwość zapoznania się z wynikami tejże oceny poprzez swoich przedstawicieli np. w Radzie Wydziału lub Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia.

6.1.3.

WSZJK obejmuje weryfikację osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia, ale nie wszystkich rodzajów zajęć, np. praktyki. Identyfikuje się także działania mające na celu wykrywanie i zapobieganie plagiatom. W wizytowanej jednostce na kierunku Filologia przyjęte sposoby realizacji efektów kształcenia oraz formy ich weryfikacji poddawane są systematycznej ocenie przez: kadrę akademicką; Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia; Prodziekana ds. kierunku; studentów w procesie ankietyzacji, hospitacji zajęć dydaktycznych oraz oceny realizacji efektów kształcenia. Nie jest on jednak do końca skuteczny, ponieważ nie obejmuje praktyk. Z przeprowadzonej analizy dokumentacji dotyczącej hospitacji zajęć, oceny realizacji efektów kształcenia oraz ankietyzacji studentów, a także rozmowy z Prodziekanem ds. kierunku i osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia wynika, iż dotychczas stosowane formy realizacji efektów kształcenia oraz metody ich weryfikacji są adekwatne względem zakładanych efektów kształcenia. Powyższe potwierdził także przegląd kart przedmiotów i weryfikacja prac etapowych dokonane zarówno w ramach rozwiązań systemowych przez wizytowaną jednostkę, jak i ZO PKA. Formy realizacji i metody weryfikacji efektów kształcenia stanowią także przedmiot oceny dokonywanej przez interesariuszy wewnętrznych, w wyniku której w roku akademickim 2012/2013 w odpowiedzi na postulaty zgłoszone przez studentów wprowadzono dodatkową formę (e-learning) w zakresie przedmiotu Praktycznej Nauki Języka Angielskiego – Integrated Skills. W roku akademickim 2014/2015 dokonano zmiany formy nauczania w zakresie przedmiotów specjalizacyjnych z wykładów na formy praktyczne, takie jak: ćwiczenia i projekty. W przyszłości planuje się także wykorzystanie opinii interesariuszy zewnętrznych, a szczególnie firmy Skrivanek, której sugestie dotyczą zmiany na poziomie kart przedmiotów tłumaczeniowych, mające na celu większe skupienie się na tekstach prawniczych i biznesowych, uwzględnienie zagadnienia redakcji tekstów oraz dotyczącego etyki zawodowej i rozwoju zawodowego. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, a szczególnie weryfikacji efektów kształcenia oraz wykrywania i zapobiegania plagiatom wdrożono: kompleksową procedurę antyplagiatową z wykorzystaniem Podkarpackiej Platformy Antyplagiatowej; monitorowanie poszczególnych etapów pisanie prac dyplomowych przez promotorów oraz wybiórczą weryfikację prac dyplomowych. W toku wizytacji uzyskano informację, iż dotychczas nie zidentyfikowano

przypadków podejrzenia popełnienia plagiatu, a poziom zapożyczeń uznano za dopuszczalny. W celu zapewnienia właściwej jakości prac dyplomowych opracowano standardy dotyczące przygotowania, składania, oceny oraz obrony pracy dyplomowej, które aktualnie określa Zarządzenie Rektora nr 40/2016 z dn. 19.09.2016 r. Szczegółowej weryfikacji podlega także lista osób upoważnionych do pełnienia roli promotora i recenzenta. Przegląd prac dyplomowych dokonywany jest metodą wybiórczą i obejmuje ocenę: struktury pracy, zgodności treści pracy z tematyką kształcenia i profilem studiów, rzetelności oceniania, poprawności metodologicznej, zadanych pytań podczas egzaminu dyplomowego związanych z pracą dyplomową, kierunkiem i specjalnością. Ponadto weryfikacja prac dyplomowych odbywa się pod kątem rewizji wykazu wykorzystanych źródeł podczas pisania pracy dyplomowej. Do wglądu ZO PKA przedłożono wyniki z przeglądu prac dyplomowych na kierunku Filologia w roku akademickim 2014/2015, które zgromadzono w formie sprawozdania. Szczegóły zawarte w sprawozdaniu Dziekan Wydziału omówił z nauczycielami akademickimi, w tym z promotorami i recenzentami prac dyplomowych, jednakże przegląd nie wykazał istotnych nieprawidłowości w procesie dyplomowania, co więcej poświadczył, że wszystkie prace spełniają kryteria pracy licencjackiej. W wyniku przeglądu zidentyfikowano nieznaczłą rozbieżność pomiędzy oceną promotora i recenzenta, którą uznano za dopuszczalną oraz nieterminowość obron prac dyplomowych przez studentów, zinterpretowaną jako zjawisko powszechne o wymiarze ogólnouczelnianym. Formą potwierdzania efektów kształcenia są także praktyki studenckie. Studenci kierunku Filologia realizują praktyki w lokalnych placówkach oświatowych oraz w różnego rodzaju przedsiębiorstwach i instytucjach. Z przedłożonego podczas wizytacji *Raportu z praktyk zawodowych zrealizowanych przez studentów w roku akademickim 2015/2016* wynika, iż w ramach nadzoru nad praktykami przyjęto rozwiązanie systemowe polegające na kontroli telefonicznej, mającej na celu sprawdzenie obecności studenta w wyznaczonym terminie praktyki, realizacji praktyk według harmonogramu oraz pozyskania informacji i zastrzeżeń na temat praktykanta. Powyższe działania nie wykazały znaczących uchybień w przebiegu praktyk, natomiast w incydentalnych przypadkach studenci złożyli stosowne wyjaśnienia. Zastrzeżenia budzi jednak weryfikacja efektów kształcenia na praktykach. Zadaniem Opiekuna praktyk studenckich z ramienia Uczelni oraz zakładu pracy jest analiza realizacji zakładanych dla praktyk efektów kształcenia, która stanowi podstawę zaliczenia praktyki. Karta praktyki wskazuje na jednoznaczne odniesienie do zakładanych efektów kształcenia określonych w sylabusie praktyk. Rozwiązania systemowe zostały wdrożone także w zakresie zaliczania praktyki. Z otrzymanych podczas wizytacji informacji wynika, iż studenci mają zapewnioną swobodę wyboru miejsc przeznaczonych do odbycia praktyki, z której chętnie korzystają. Jednak gwarancja ich realizacji powinna być podstawą, szczególnie w przypadku kierunku o profilu praktycznym. Podczas zaliczenia praktyki student ma obowiązek przedłożenia dodatkowej dokumentacji, w tym poświadczenia przez zakład pracy nabycia efektów kształcenia z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych, widniejących w sylabusie praktyk. Realizacja praktyk jest przedmiotem badań przeprowadzanych wśród studentów, którzy mają możliwość dokonania oceny sposobu realizacji praktyk w formie ankiety. Gromadzeniem pozyskanych z ankiet informacji zajmuje się Opiekun praktyk. Dotychczas pozyskane opinie studentów były zazwyczaj pozytywne.

6.1.4.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia określa procedury dotyczące zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Powyższe zostały określone przez Senat Uczelni w Uchwale nr 6/XC/2016 z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie określenia organizacji potwierdzania efektów uczenia się. Powyższa uchwała określa: zakres kompetencji osób i gremiów odpowiedzialnych za przeprowadzenie postępowania, w tym Komisji ds. Potwierdzania Efektów, tryb odwoławczy, procedurę przyjęcia na studia wraz z wymaganą dokumentacją. Na wizytowanym kierunku studiów dotychczas nie korzystano z powyższej procedury ze względu na brak stosownych uprawnień. Procedura została objęta nadzorem WSZJK.

6.1.5.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje badanie losów zawodowych absolwentów, które realizowane jest na poziomie ogólnouczelnianym przez Biuro Karier za pomocą Elektronicznej Platformy Analizy Kompetencji (CAWI). Celem monitoringu jest pozyskanie informacji na temat zatrudnienia absolwentów tzn. czy podejmują pracę zgodną z profilem i poziomem wykształcenia oraz jak przydatna na rynku pracy jest im wiedza, umiejętności i kompetencje zdobyte w czasie studiów. Badanie przeprowadzane jest w formie elektronicznej po trzech i pięciu latach od ukończenia studiów i obejmuje zagadnienia takie jak: status absolwenta na rynku pracy, plany zawodowe i edukacyjne, ocena przydatności uzyskanych kompetencji zawodowych (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne). Dwa razy w roku przy pomocy ankiet papierowych (PAPI) realizowane są badania do 6 miesięcy od ukończenia studiów. Udział w badaniu jest anonimowy i dobrowolny. W przypadku wizytowanego kierunku studiów pierwsi absolwenci ukończyli studia w 2016 roku, a zatem w celu pozyskania ich opinii o jakości kształcenia oferowanego przez Uczelnię oraz wskazówek dotyczących doskonalenia programów kształcenia przeprowadzono pierwsze badanie losów zawodowych absolwentów. Badaniem objęto 61 absolwentów, wśród których: przeważały zdecydowanie kobiety (87%), osoby studiujące stacjonarnie (64%), z Rzeszowa i innych miast woj. podkarpackiego (77%), narodowości polskiej (63%), które uzyskały z toku studiów średnią nie przekraczającą 4.0 (79%), pracujące w Rzeszowie lub woj. podkarpackim (50%) – 42% nie pracuje, ale poszukuje pracy – głównie pracujące na czas określony (54% pracujących) lub dorywczo (21%), których praca nie jest zgodna z ukończonym kierunkiem, zarabiające (wg deklaracji) do 2499 brutto (78%). Stopień zadowolenia z ukończonych studiów w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie zmierzono na podstawie odpowiedzi udzielonych na cztery pytania dotyczące: określenia stopnia ogólnego zadowolenia ze studiów, spełnienia oczekiwań przez WSiLiZ, ewentualnej ponownej decyzji podjęcia studiów w WSiLiZ oraz polecenia znajomym studiów w WSiLiZ. Z odpowiedzi udzielonych na powyższe pytania wynika, iż wśród badanych osób $\frac{3}{4}$ zadeklarowało co najmniej średni poziom zadowolenia. Przeciętnie 3-4 osoby deklarywały konsekwentnie niezadowolenie, dlatego też kolejnym ważnym wskaźnikiem oceny satysfakcji z ukończonych studiów uznano opinię na ile studia te wpłynęły na szanse respondenta na rynku pracy, a zatem dla 72% badanych ukończenie studiów na kierunku filologia zwiększyło ich szanse na rynku pracy, z kolei $\frac{1}{4}$ stwierdziła, że „zdecydowanie tak”. Za pośredni wskaźnik satysfakcji z ukończonych studiów uznano także rozkład odpowiedzi na otwarte pytanie dotyczące

proponowanych zmian w programie kształcenia tak, aby Uczelnia jeszcze lepiej przygotowywała absolwenta do wejścia na rynek pracy, jednakże 53 absolwentów wizytowanego kierunku nie wskazała żadnych propozycji, co w ocenie władz jednostki świadczy o zadowoleniu z ukończonych studiów, w tym nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Wśród 8 pozostałych odpowiedzi pojawiły się sugestie dotyczące większego wymiaru praktyki, w tym wyjazdów zagranicznych, możliwości analizowania napisanych egzaminów i kolokwii oraz szerszej oferty studiów II stopnia. Wyniki z monitorowania losów zawodowych absolwentów są prawidłowo gromadzone w formie raportu i upowszechniane poprzez przekazanie władzom Uczelni, Uczelnianemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia oraz Dziekanom. Na poziomie wydziału otrzymuje je także Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. W celu podtrzymywania więzi z absolwentami w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie utworzono Klub Absolwenta, którego zadaniem jest promowanie sukcesów i osiągnięć absolwentów, integracja środowiska absolwentów poprzez organizację zjazdów oraz spotkań, wspieranie dalszego rozwoju absolwentów (szkolenia, doradztwo, kursy specjalistyczne), monitorowanie losów zawodowych absolwentów, udostępnianie ofert pracy, umacnianie wizerunku absolwentów w kręgach pracodawców oraz wspieranie wszelkich inicjatyw absolwenckich.

6.1.6.

Wizytowana Uczelnia od początku istnienia prowadzi konsekwentną politykę kadrową, którą obejmuje wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. W efekcie tej polityki Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie jest podstawowym miejscem pracy dla blisko 80% samodzielnych nauczycieli akademickich, ponad 80% doktorów oraz dla wszystkich asystentów, lektorów, starszych wykładowców i wykładowców zatrudnionych w Uczelni. Polityka kadrowa Jednostki jednak nie do końca jest właściwa, ponieważ nie zabezpiecza minimum kadrowego - osoby, na których opiera się kierunek są na drugim etapie.

W ramach rozwiązań systemowych cyklicznie badana jest efektywność prowadzonej polityki kadrowej w zakresie zatrudniania, oceny oraz doskonalenia i rozwoju pracowników, w tym nauczycieli akademickich realizujących zajęcia dydaktyczne na wizytowanym kierunku studiów. WSZJK posiada także narzędzia służące ocenie kadry wspierającej proces kształcenia, którą stanowią pracownicy administracji i biblioteki. W związku z powyższym przeprowadzany jest przegląd rozwoju kwalifikacji pracowników, weryfikacja dorobku naukowego, rozwoju zawodowego, kompetencji oraz doświadczenia zawodowego zdobytego poza Uczelnią, które decydują o przydziale zajęć dydaktycznych i umożliwiają weryfikację czy na wizytowanym kierunku studiów zapewniana jest właściwa realizacja programu nauczania, obsada zajęć dydaktycznych oraz minimum kadrowe. W wyniku kompleksowego przeglądu zasobów kadrowych stwierdzono, iż nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku Filologia posiadają dorobek naukowy potwierdzony szeregiem publikacji i/lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym są prowadzone przez osoby z doświadczeniem praktycznym, w tym praktyków, których kwalifikacje odpowiadają zakresowi prowadzonych zajęć (egzaminatorów międzynarodowych egzaminów językowych, tłumaczy, w tym przysięgłych i tekstów specjalistycznych, praktyków biznesu, metodyków oraz osoby z

wieloletnim doświadczeniem w zakresie kontaktów międzynarodowych). W przypadku zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość kadra dydaktyczna przeszła przeszkolenie w zakresie ich prowadzenia w tej formie. Szkolenia są organizowane cyklicznie przez uczelniany Zespół ds. e-learningu. W trosce o podnoszenie kultury jakości kształcenia wizytowana Uczelnia wspiera działalność i rozwój naukowy pracowników, a także upowszechnia informacje na ten temat. Elementami wspomagającymi rozwój naukowy są: system grantów, system organizowania i dofinansowania udziału w konferencjach oraz system stypendialny. Przygotowując prace doktorskie i habilitacyjne asystenci oraz adiunkci mają możliwość skorzystania z urlopu, otrzymują także stypendia doktorskie i habilitacyjne. W przygotowywaniu projektów i ich realizacji pracowników wspierają działy administracyjne Uczelni takie jak: Dział Nauki, Biuro Projektów i Kwestura. Ponadto Uczelnia pokrywa w pełni koszty przewodów doktorskich i habilitacyjnych. Jasno i przejrzysto udostępniane są pracownikom informacje na temat przyjętego systemu wynagradzania i nagradzania pracowników naukowo-dydaktycznych. Istotnym elementem realizowanej polityki kadrowej jest upowszechnianie informacji na temat form wsparcia, co podkreśliła kadra realizująca zajęcia na wizytowanym kierunku studiów, uczestnicząca w spotkaniu z Zespołem PKA. Kluczowym czynnikiem wspierającym Dziekana w doborze kadry jest systematycznie przeprowadzana ocena okresowa nauczycieli akademickich, której podlegają wszyscy pracownicy. Ocena okresowa nauczycieli akademickich jest elementem działań pro jakościowych, służącym zapewnianiu wysokiej jakości kadry dydaktycznej i poziomu naukowego jednostki, obejmuje aktywność naukową, organizacyjną i dydaktyczną. Oceny okresowej nauczycieli akademickich dokonuje Komisja ds. Oceny nauczycieli akademickich, zgodnie z zasadami i trybem określonymi przez Statut Uczelni oraz Regulamin oceny nauczycieli akademickich przyjęty na mocy Uchwały Senatu nr 1/LXXXV/2016 z dn. 26.01.2016 r. Z informacji przekazanych podczas wizytacji wynika, iż uzyskane przez nauczycieli akademickich oceny wypadają na ogół pozytywne. Elementem prowadzonej polityki kadrowej są także narzędzia stosowane w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia takie jak: cykliczna ewaluacja zajęć dydaktycznych, skutkująca weryfikacją kompetencji merytorycznych kadry i ich kwalifikacji do prowadzenia poszczególnych przedmiotów, jak również hospitacje zajęć dydaktycznych, które przeprowadzane są zgodnie z zapisami Zarządzenia Rektora nr 51/2012 z dn. 05.11.2012 r. przez Dziekana Wydziału lub osobę upoważnioną. Kryteriami oceny zajęć dydaktycznych podczas hospitacji są: poziom merytoryczny, konstrukcja, sposoby aktywizowania studentów, sylwetka prowadzącego zajęcia oraz zgodność procesu dydaktycznego z kartą przedmiotu. Ponadto arkusz hospitacji zajęć dydaktycznych zawiera wolne miejsce przeznaczone na uwagi i zalecenia hospitującego. Procedura hospitacji zajęć dydaktycznych oraz harmonogram ich przeprowadzania wskazują, iż hospitacje są przeprowadzane systematycznie przez Prodziekana ds. kierunku lub upoważnioną osobę np. Kierownika katedry/zakładu. Wyniki z przeprowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych są ujmowane w okresowej ocenie pracowników, ponadto są brane pod uwagę przy ocenie własnej Wydziału, procedurze ocenie stopnia realizacji efektów kształcenia, podejmowaniu decyzji dotyczących polityki awansowej i obsady zajęć dydaktycznych. Przeprowadzone dotychczas hospitacje zajęć dydaktycznych zakończyły się na ogół uzyskaniem przez pracowników pozytywnych opinii na temat sposobu realizacji zajęć, jednakże w dwóch przypadkach za konieczne uznano

podjęcie działań naprawczych w formie rozmowy dyscyplinującej z prowadzącymi, których dotyczyły zastrzeżenia. W związku z powyższym hospitacje stanowią skuteczne narzędzie systemu zapewnienia jakości kształcenia. Wyniki z hospitacji są gromadzone w formie semestralnego raportu z przeprowadzonych hospitacji, który opracowywany jest przez władze wydziału na podstawie arkuszy z hospitacji zajęć. W ramach WSZJK ocenie podlega także kadra wspierająca proces kształcenia, co potwierdzają badania przeprowadzane wśród studentów, którzy mają możliwość dokonania oceny organizacji obsługi studentów i pracy pracowników administracji poprzez badania ankietowe i swobodną wypowiedź, która formułowana jest podczas spotkań z Dziekanem ds. kierunku. W toku wizytacji uzyskano informację, iż pracownicy administracji są pozytywnie postrzegani przez studentów, a zatem prawidłowo wspierają proces dydaktyczny.

6.1.7.

Ankietyzacja przeprowadzana wśród studentów Wydziału Administracji i Nauk Społecznych stanowi narzędzie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, które służy do monitorowania procesu kształcenia oraz inspirowania nauczycieli akademickich do doskonalenia i weryfikacji sposobów prowadzenia zajęć dydaktycznych. Biuro Doradztwa Personalnego przeprowadza ankietyzację pod koniec każdego semestru w formie elektronicznej z wykorzystaniem systemu Wirtualna Uczelnia. System oceny jest kompleksowy, dobrowolny i anonimowy. Informacja o rozpoczęciu ankietyzacji przekazywana jest studentom za pomocą poczty e-mail, poprzez plakaty wywieszone na terenie Uczelni oraz poprzez ogłoszenie wyświetlające się po zalogowaniu na Wirtualną Uczelnię. Studenci dokonują oceny w dziewięciu obszarach, mając do dyspozycji czterostopniową skalę ocen (2,0 – 5,0). Za upowszechnienie wyników z ankietyzacji odpowiedzialny jest pracownik Biura Doradztwa Personalnego, który umieszcza je na Wirtualnej Uczelni w zakładce Pracownik/Wyniki ankiet ewaluacyjnych. Uzyskane oceny przez nauczyciela akademickiego są dostępne dla pracownika po zalogowaniu się do systemu. Również w systemie Wirtualna Uczelnia są dostępne dla nauczycieli i studentów uśrednione wyniki ankiet dla Uczelni oraz w każdej kategorii pytań. W trakcie semestru Biuro Doradztwa Personalnego przeprowadza dodatkowe ankiety dotyczące nauczycieli akademickich. Podlegają im następujące grupy nauczycieli: osoby nowozatrudnione, osoby, których ocena z ankiety elektronicznej w poprzednim semestrze była niższa niż 3.80 oraz nauczyciele akademicy wskazani przez Władze Uczelni. Pracownicy Biura Doradztwa Personalnego wybierają 2-3 grupy zajęciowe prowadzone przez danego nauczyciela wskazanego do oceny, do których udają się z formularzami ankiet. Podczas badania studenci dokonują oceny w skali 2-5 i udzielają odpowiedzi na 6 pytań dotyczących prowadzącego: czy był rzetelnie przygotowany do zajęć; czy w wystarczająco jasny i logiczny sposób przedstawił podejmowane zagadnienia, czy kulturalnie i z szacunkiem odnosi się do studentów, czy potrafi utrzymać właściwy poziom dyscypliny w grupie, by wszyscy uczestnicy mogli skorzystać z zajęć. Ponadto studenci wypowiadają się o zajęciach: czy były prowadzone w sposób atrakcyjny, a prowadzący wykorzystywał pomoce dydaktyczne, takie jak np. prezentacje multimedialne oraz czy uczestnictwo w zajęciach przyczyniło się do wzrostu wiedzy z tego przedmiotu. Ponadto ankietę zawiera wolne miejsce przeznaczone na wypowiedź otwartą oraz na wypowiedzenie się na temat prowadzącego, co mógłby zrobić,

aby w większym stopniu zapewnić studentom możliwość skorzystania z zajęć. Wyniki uzyskane z poszczególnych obszarów oceny (hospitacje, ankieta elektroniczna, ankieta BDP) opracowywane są w formie raportu końcowego, który Biuro Doradztwa Personalnego przekazuje prodziekanom. Dyskusja nad wynikami raportu odbywa się na posiedzeniu Kolegium Pionu Nauczania w celu uzgodnienia końcowych wytycznych dotyczących doboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć. Ze sprawozdania z przebiegu ankietyzacji w roku akademickim 2015/2016 wynika, iż zajęcia prowadzone na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych zostały pozytywnie ocenione przez studentów kierunku filologia (uzyskane średnie ukształtowały się w przedziale od 4,09 do 5,00, natomiast średnia ocena dla kierunku wyniosła 4.52 w semestrze zimowym, w którym wypełniono 137 ankiet, co stanowi 47,7% oraz 4,53 w semestrze letnim, w którym zwrot wypełnionych ankiet wyniósł 34,7% tj. 74 ankiety), nieco słabiej oceniono inne elementy dydaktyki np. umiejętność nawiązywania kontaktów z grupą, sposób przekazywania wiedzy (czy skłania do jej pogłębiania, czy aktywizuje studentów), których średnia ocen wyniosła 3,59. Przyjęte rozwiązania systemowe w wizytowanej jednostce wskazują, że wyniki ankietyzacji umożliwiają ewaluację jakości kształcenia, przy czym negatywna ocena uzyskana z ankiet studenckich jest sygnałem do poprawy w obszarze prowadzonej dydaktyki, konsekwencją może być również zobligowanie nauczyciela do udziału w kursach dokształcających, a także ograniczenie liczby prowadzonych zajęć do wysokości pensum dydaktycznego, co więcej stanowi podstawę do zmiany warunków zatrudnienia, a nawet rozwiązania umowy o pracę. W toku wizytacji przedstawiono informację, iż w oparciu o wyniki z ankietyzacji dotychczas nie podejmowano radykalnych działań naprawczych. W przypadku incydentalnych, niższych ocen przeprowadzane są rozmowy o charakterze wyjaśniającym i dyscyplinującym, które w ocenie władz jednostki skutecznie zapewniają właściwą realizację prowadzonych zajęć.

6.1.8.

W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przeprowadzana jest ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz działań wspierających studentów. Ocena infrastruktury dydaktycznej obejmuje ocenę sal dydaktycznych, pracowni oraz ich wyposażenia, dostępu dla studentów, Biblioteki, a także wszelkie wsparcie oferowane studentom w sferze materialnej, socjalnej, jak również warunki do rozwoju. W ocenie warunków studiowania uczestniczą także interesariusze wewnętrzni (studenci i nauczyciele akademicy, którzy mają możliwość zgłoszenia odpowiedniego zapotrzebowania). W ramach WSZJK wykorzystywane są narzędzia do badania tego aspektu procesu kształcenia w postaci ankietyzacji przeprowadzanej wśród studentów. Z procedury hospitacji zajęć dydaktycznych oraz sporządzonych protokołów wynika, iż warunki, w których realizowany jest proces dydaktyczny nie są oceniane przez osobę hospitującą, co w ocenie Zespołu PKA mogłoby stanowić cenne źródło informacji na temat wpływu infrastruktury na poziom realizacji efektów kształcenia. W przypadku studentów mają oni możliwość wypowiedzenia się na temat zasobów materialnych jednostki, w tym infrastruktury poprzez zgłoszenie swoich postulatów przedstawicielom działającym w Samorządzie Studenckim, Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia, jak również studentom delegowanym do Rady Wydziału i Senatu, a także bezpośrednio władzom dziekańskim podczas cyklicznie organizowanych spotkań i nauczycielom akademickim podczas zajęć,

konsultacji. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia prowadzony jest bieżący monitoring jakości i dostępności infrastruktury, w tym zasobów bibliotecznych, w efekcie którego diagnozuje się aktualny stan oraz potrzeby poszczególnych grup interesariuszy. Dotychczasowe badania dotyczące oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów wskazują, iż wizytowana jednostka dysponuje zasobami, które na kierunku filologia umożliwiają właściwą realizację programu kształcenia i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a w szczególności odpowiednią ilością obiektów, na które składają się sale wykładowe oraz laboratoria językowe, w szczególności nowoczesna sala audytoryjna mieszcząca 300 osób, wyposażona w system nagłaśniający, audiowizualny, panel LCD, projektor, rzutnik, wizualizer, notebook itp., sale wykładowe z najnowszym sprzętem informatycznym do projekcji, z pętlami indukcyjnymi dla osób słabosłyszących, laboratoria komputerowe, w tym także wyposażone w sprzęt dla osób niedowidzących, monitory i drukarki Braille'a, sale językowe, specjalistyczne, autorskie Cyfrowe Laboratorium Językowe dostępne w dwóch pracowniach, sale ćwiczeniowe wyposażone w rzutniki i sprzęt audio-video, specjalistyczne laboratoria komputerowe, w tym laboratorium komputerowe (50 stanowisk) do pracy samodzielnej, otwarte dla studentów codziennie od godz. 8:00 do 18:00, kafejki komputerowe, bibliotekę i czytelnię. Wszystkie pracownie posiadają dostęp do Internetu. Sale są dostosowane do potrzeb kształcenia na kierunku oraz do liczebności grup, w tym do prowadzenia zajęć o charakterze praktycznym. Z przeprowadzonych przeglądów zasobów materialnych wynika, iż w przypadku kierunku filologia liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia i liczby studentów kierunku, co więcej wykorzystywana do realizacji procesu kształcenia baza dydaktyczna umożliwia prowadzenie zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu i nabycie określonych kompetencji oraz umiejętności, natomiast w ramach działań doskonalących uruchomiono cyfrowe laboratoria językowe z autorskim oprogramowaniem do nauczania takich przedmiotów jak: PNJA – fonetyka, PNJA – słuchanie i mówienie, PNJA – tłumaczenie cz. II i Przekład ustny. Poprawnie w przeglądzie wypadają także zasoby biblioteczne, a także dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez wyposażenie sal i laboratoriów w sprzęt i urządzenia dla osób z różnego rodzaju niepełnosprawnością, są to: windy i toalety, dwa transportery schodowe, pętle indukcyjne, wirtualne klawiatury, powiększalniki, drukarki, programy Braille'a). Wizytowana jednostka stwarza także odpowiednie warunki dla alternatywnych egzaminów; konsultacje indywidualne w zakresie dydaktyki i rehabilitacji (Biuro Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych); obsługę studentów przez system Wirtualna Uczelnia; elektroniczny katalog Biblioteki; oraz własną bazę leczniczo-rehabilitacyjną. W przypadku środków wsparcia oferowanego studentom stwierdzono, iż studenci mają oferowaną pomoc w sferze finansowej i materialnej, a także stwarzane są im warunki do rozwoju naukowego poprzez np. programy mobilnościowe. Wsparcie w zakresie adaptacji na rynku pracy oferuje studentom Biuro Karier, natomiast osoby niepełnosprawne są otoczone opieką Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych.

6.1.9

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje działania mające na celu sprawdzenie przyjętego sposobu gromadzenia, analizowanie i dokumentowania działań

podejmowanych na rzecz zapewniania jakości kształcenia. Nadzór nad powyższym pełni Biuro ds. Jakości Kształcenia. Dokumentacja związana z funkcjonowaniem i oceną wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przechowywana jest przez władze wydziału, Dziekanat oraz Biuro ds. jakości kształcenia. Posiedzenia gremiów działających na rzecz zapewnienia jakości kształcenia oraz spotkań ze studentami, kadrami akademicką lub interesariuszami zewnętrznymi są protokołowane, sporządzana jest także lista obecności. Wsparciem dla wewnętrznego systemu zapewniania jakości w obszarze gromadzenia i dokumentowania działań jest system informatyczny, który służy do przeprowadzania badań ankietowych wśród studentów, absolwentów i pracodawców oraz jednocześnie umożliwia przetwarzanie danych, ich wykorzystywanie oraz przechowywanie w postaci elektronicznej. Z przeprowadzonych podczas wizytacji rozmów wynika, iż na bieżąco omawiane są z poszczególnymi grupami interesariuszy sprawy związane z monitorowaniem jakości kształcenia oraz jego wynikami. Ponadto na stronie internetowej Uczelni systematycznie zamieszczane są aktualne akty prawne, w tym dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia, których treści są ogólnodostępne dla całej społeczności akademickiej. Informacje dotyczące działań podejmowanych na rzecz zapewnienia jakości kształcenia gromadzone są w formie notatek służbowych, sprawozdań i raportów. Wyniki z przeprowadzanych badań, w tym ankietyzacji są prawidłowo upowszechniane poprzez stronę internetową i spotkania organizowane na poziomie wydziału. W przeglądzie zasobów informacyjnych związanych z jakością kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni (studenci i kadra akademicka), a także zewnętrzni np. absolwenci, którzy są obejmowani procesem ankietyzacji. Interesariusze mają możliwość zgłoszenia uwag dotyczących funkcjonowania systemu informacyjnego władzom jednostki lub przez pracowników administracji. W przypadku studentów dodatkowe źródło informacji stanowią spotkania, konsultacje i dyżury odbywane przez kadrami akademicką i władze wizytowanej jednostki. Na system upowszechniania informacji dotyczących wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia składają się: Księga Jakości dostępna w postaci elektronicznej na dysku ogólnym, zarządzenia Rektora, które w momencie wydania przesyłane są na skrzynki mailowe pracowników, a potem w zarchiwizowanej postaci dostępne w uczelnianym systemie intranetowym, vademecum Organizacja procesu kształcenia, które po opracowaniu dostępne jest w postaci papierowej oraz elektronicznej na dysku ogólnym. Przegląd sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia jest kompleksowy, obejmuje funkcjonujący system upowszechniania informacji dotyczących polityki projakościowej, wyników monitorowania jakości procesu kształcenia, w tym uzyskiwanych efektów kształcenia, a także wprowadzanych zmian.

6.1.10

Wydział Administracji i Nauk Społecznych systematycznie sprawdza, czy prawidłowo zapewnia studentom dostęp do informacji na temat programów kształcenia, opisu efektów kształcenia, sylabusów, zmian w planach zajęć, terminów zaliczeń i egzaminów, konsultacji i dyżurów nauczycieli akademickich itp. W powyższym celu wdrożono zintegrowany system zarządzania Uczelnią (Uczelnia XP), który wspomaga m.in. obieg dokumentów elektronicznych (m.in. elektroniczny indeks, legitymacja studencka), a także przepływ i dostęp do informacji. Obsługa studentów prowadzona jest również przez pracowników

Dziekanatu w sposób tradycyjny. Ponadto informacje na temat kształcenia takie jak: programy kształcenia, w tym efekty kształcenia, plany zajęć, terminy sesji, a także sprawy organizacyjne są udostępniane studentom w systemie Wirtualna Uczelnia, na stronie internetowej jednostki oraz zamieszczenie w gablotach budynku. Oferta dydaktyczna Wydziału zaprezentowana jest w zakładce „rekrutacja” na stronie internetowej Uczelni pod adresem <http://kandydaci.wsiz.rzeszow.pl/pl/oferta-rekrutacyjna/?url=pl/oferta-rekrutacyjna>. Zasady rekrutacji na wizytowany kierunek studiów widnieją pod adresem <http://kandydaciwsiz.rzeszow.pl/studiaIst/filologia/zasady-rekrutacji>. Studenci mają dostęp do druków umożliwiających obsługę w zakresie pomocy materialnej i innych spraw administracyjnych w formie elektronicznej. Ponadto studenci w ramach pierwszych zajęć otrzymują informacje od prowadzącego na temat sylabusu przedmiotu zawierającego opis efektów kształcenia, liczbę punktów ECTS, formy zaliczenia oraz szczegółowe wskazanie literatury obowiązkowej i uzupełniającej. Wyniki uzyskiwane przez studentów z poszczególnych przedmiotów z zaliczeń i egzaminów udostępniają prowadzący zajęcia pracownicy Dziekanatu oraz system elektroniczny wirtualny dziekanat. Informacje o formach wsparcia studentów- rodzajach stypendiów; możliwości korzystania z programów mobilnościowych, działalności organizacji studenckich, w tym Biura Karier są udostępniane na stronie internetowej Uczelni i Wydziału oraz przekazywane studentom podczas spotkań z Prodziekanem ds. kierunku i Opiekunem roku/grupy. Ponadto na stronie internetowej Uczelni pod adresem: <https://wsiz.rzeszow.pl/pl/nauka-i-badania/badania-naukowe/Strony/publikacje-pracownikow-WSliZ.aspx> udostępniane są dla studentów informacje na temat publikacji kadry naukowo- dydaktycznej. W ramach działań doskonalących funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w obszarze udostępniania informacji wprowadzono elektroniczne systemy przechowywania danych, z których chętnie korzystają studenci, gdyż umożliwiają one dostęp do szerokiej gamy danych, takich jak: programy kształcenia, plany studiów, sylabusy, oceny z przedmiotów, regulaminy, informatory, harmonogramy zajęć, ankiety, informacje dotyczące dostępności nauczycieli akademickich. Poprzez system wirtualny dziekanat udostępniane są studentom informacje o przebiegu studiów: podziału godzin, ocen z zaliczeń i egzaminów, planu studiów, informacji o prowadzących, aktualnych ogłoszeń. Serwis ten umożliwia m.in. wybór przedmiotów realizowanych w ramach elastycznego systemu studiowania, promotora pracy dyplomowej. System wirtualna kwestura generuje informacje finansowe, takie jak: terminy płatności, stypendia, odsetki, wpłaty. Studenci poprzez aktywne konto e-mail otrzymują informacje o uzyskanych ocenach, płatnościach, istotnych wydarzeniach z życia uczelni, organizowanych kursach i szkoleniach, a także kontaktują się z wykładowcami oraz pozostałymi studentami uczelni. W systemie konsultacje on-line studenci odbywają konsultacje drogą elektroniczną, mają dostęp do materiałów dydaktycznych, wybierają tzw. przedmioty obieralne, promotora pracy dyplomowej, przesyłają pracę dyplomową do sprawdzenia w systemie antyplagiatowym. Za pomocą systemu biblioteka on-line studenci mają możliwość przeszukiwania, rezerwowania i zamawiania książek za pomocą przeglądarki internetowej. W chwili, gdy książka jest dostępna, studenci otrzymują stosowne powiadomienie e-mailem. Wyniki przeglądu zasobów informacyjnych jednoznacznie wskazują, iż rozbudowany system informatyczno- administracyjny zapewnia interesariuszom wewnętrznym kompleksowy dostęp do niezbędnych i ważnych informacji, w szczególności dla studentów i pracowników

Uczelni. W ramach działań doskonalących za niezbędne uznano usprawnienie studentom kontaktu z nauczycielami prowadzącymi projekty i konsultacje projektowe poprzez platformę Blackboard (forum, czat, zadania, materiały, email). W ramach WSZJK opracowano także regulacje dotyczące sposobu dokumentowania i przechowywania dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Gromadzeniem i archiwizowaniem prac zaliczeniowych oraz egzaminacyjnych zajmuje się Dział Nauczania. Informacje na temat organizacji praktyk są na bieżąco aktualizowane i udostępniane przez Opiekuna Praktyk. Studenci mają możliwość zgłoszenia uwag i nieprawidłowości w zakresie dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach bezpośrednio prowadzącym zajęcia, pracownikom administracji, Prodziekanowi ds. kierunku oraz poprzez przedstawicieli w Samorządzie Studenckim, Radzie Wydziału lub reprezentanta studentów w Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. Ponadto Opiekun roku/grupy powołany spośród nauczycieli akademickich wspiera studentów w wyrażaniu opinii w sprawach dotyczących organizacji procesu dydaktycznego oraz wspomaga w rozwiązywaniu problemów, w tym zapoznaje ich z zasadami studiowania w Uczelni i przekazuje inne, niezbędne dla właściwej organizacji kształcenia wiadomości dotyczące np. toku studiów, systemu pomocy materialnej i wewnętrznych aktów prawnych obowiązujących w Uczelni. W przeglądzie zasobów informacyjnych uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. W zakresie przepływu informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach studenci oceniają nauczycieli akademickich. Oceny tej studenci dokonują w ramach ankietyzacji dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych. Aktualne wyniki z powyższych badań wskazują, iż kadra akademicka właściwie dba o przepływ informacji, a zatem w wizytowanej jednostce prawidłowo funkcjonuje system upowszechniania informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.

6.2.

Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym Kierunku studiów, wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu, ale też przepuszcza błędy.

Dostępna dokumentacja oraz informacje przekazywane przez interesariuszy świadczą o tym, że WSZJK w Uczelni i Wydziale stanowią „żywy organizm”. Dokumentacja potwierdza prowadzone prace zmierzające do systematycznej oceny skuteczności systemu i poszczególnych narzędzi w nim stosowanych oraz do udoskonalania mechanizmów WSZJK.

Działania oceniające i doskonalące system są prowadzone w sposób stosunkowo uporządkowany. System poprzez swoje wewnętrzne gremia identyfikuje swoje słabe strony i stara się te słabości ograniczyć.

3. Uzasadnienie

Wydział Administracji i Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie zapewnia kadrze akademickiej i studentom, jako interesariuszom wewnętrznym udział w procesie określania efektów kształcenia, także współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym została sformalizowana i zapewnia udział w powyższym procesie interesariuszom zewnętrznym. Kadra akademicka realizująca zajęcia na

wizytowanym Kierunku posiada doświadczenie praktyczne zdobyte poza uczelnią, co w ocenie ZO PKA dodatkowo świadczy o upraktycznieniu Kierunku zgodnie z realizowanym profilem kształcenia. Samorząd studencki opiniuje efekty kształcenia i program studiów. Przedstawiciel studentów oraz reprezentanci nauczycieli akademickich uczestniczą w posiedzeniach Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, co zapewnia im wpływ na decyzje w zakresie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje monitoring stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia. Monitorowanie jest prowadzone na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Pozytywnym elementem systemu zapewnienia jakości kształcenia jest przegląd prac etapowych i dyplomowych. W ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia systematycznie są sprawdzane przyjęte formy realizacji i metody weryfikacji efektów kształcenia. Z otrzymanych w toku wizytacji informacji wynika, iż na wizytowanym Kierunku studiów nie potwierdzano efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów ze względu na brak odpowiednich uprawnień, jednakże procedura potwierdzania efektów uczenia się została objęta nadzorem WSZJK. Losy zawodowe absolwentów są monitorowane, co w przyszłości w większym zakresie niż dotychczas umożliwi doskonalenie programów kształcenia w oparciu o opinie absolwentów na temat efektów kształcenia i ich przydatności na rynku pracy. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje prowadzoną politykę kadrową dotyczącą nauczycieli akademickich oraz kadry wspierającej proces kształcenia. Ocena jakości kadry realizującej proces kształcenia dokonywana przez studentów, jako narzędzie wewnętrznego systemu zapewniania jakości prowadzona jest w sposób kompleksowy, a jej wyniki umożliwiają doskonalenie procesu dydaktycznego. W ramach WSZJK prowadzona jest ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej, zasobów bibliotecznych oraz środków wsparcia studentów. WSZJK obejmuje także przegląd zasad gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia oraz dostępności i aktualności informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów.

4. Zalecenia

1. Należy włączyć do prac Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia działającego na rzecz zapewnienia jakości kształcenia, a szczególnie w obszarze przeglądu i doskonalenia programów kształcenia przedstawicieli studentów wszystkich kierunków studiów prowadzonych na wydziale, gdyż aktualnie reprezentowany jest wyłącznie kierunek bezpieczeństwo wewnętrzne, a zatem studenci wizytowanego kierunku studiów oraz administracji, a także dziennikarstwa i komunikacji społecznej nie mają swojego przedstawiciela w w/w gremium.
2. Należy włączyć w proces oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej osoby hospitujące zajęcia dydaktyczne, gdyż jej opinia mogłaby stanowić cenne źródło informacji na temat wpływu warunków kształcenia na poziom realizacji efektów kształcenia.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w

kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Jednostka dokonała właściwej analizy SWOT podkreślając swoje atuty: profesjonalna, zaangażowana kadra dydaktyczna; rozbudowana i nowoczesna infrastruktura dydaktyczna; nacisk na kształcenie praktyczne, przy współpracy z interesariuszami zewnętrznymi; monitorowanie procesu kształcenia poprzez wdrożony System Zarządzania Jakością Kształcenia. Słabe strony Uczelni zauważa w: niskiej świadomości studentów dotycząca potrzeby ustawicznego samokształcenia i wykorzystywania potencjału Uczelni (np. Biblioteka); zróżnicowany poziom przygotowania przyjętych kandydatów; stosunkowo krótka tradycja prowadzenia studiów humanistycznych w uczelni.

Szanse Jednostka upatruje w: otwartości biznesu na kontakty z Uczelnią; rozwijaniu oferty dydaktycznej i dopasowanie programów studiów do oczekiwań pracodawców poprzez konsultowanie oferty edukacyjnej z szeroko pojętym otoczeniem społecznym; rosnącym zapotrzebowaniem na pracowników ze znajomością języków obcych w bezpośrednim otoczeniu gospodarczym Uczelni (specjalna strefa ekonomiczna); możliwościach korzystania z Funduszy Unii Europejskiej wspierających proces dydaktyczny; kreowaniu postaw ukierunkowanych na kształcenie ustawiczne. Natomiast zagrożenia widzi w: słabej świadomości specyfiki Kierunku w otoczeniu i kojarzenie głównie ze specjalizacją nauczycielską, przy braku zapotrzebowania na nauczycieli; obniżającym się poziomie wiedzy i kompetencji absolwentów szkół średnich; braku dofinansowania kształcenia studentów uczelni niepublicznych; niewystarczającej skuteczności dotarcia informacji o programie i procesie kształcenia do grup zainteresowanych (potencjalnych kandydatów na studia).

Dobre praktyki

Prowadzone w ramach „Łoży Biznesu” spotkania studentów z osobami reprezentującymi różne branże.

Wsparcie najlepszych studentów Pakietem Terminowym Student, z którego mogą skorzystać wszyscy zdający w pierwszym terminie (w semestrze zimowym 2016/2017 skorzystały 62 osoby z Filologii angielskiej tj. 24% ogólnej liczby studentów). Pakiet obejmuje: ulgę w czesnym w wysokości 185,00 zł za semestr, bezpłatne wejścia do SPA w ciągu semestru w CTiR, semestralny karnet korzystania z siłowni, podwojenie limitu wypożyczeń książek w bibliotece (z 10 do 20), uczestniczenie w dodatkowych wykładach na zasadzie wolnego słuchacza, pierwszeństwo wyboru promotora pracy dyplomowej, 10 godzin bezpłatnych konsultacji ze specjalistami Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości WSiZ nt kompetencji biznesowych.

ZAŁĄCZNIKI DO RAPORTU

Załącznik nr 1

Podstawa prawna wizytacji

1. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późn. zm.);
3. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 października 2014 r. w sprawie podstawowych kryteriów i zakresu oceny programowej oraz oceny instytucjonalnej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1356);
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2016 r. w sprawie ogólnych kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1529);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1596);
7. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1065);
8. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520);
9. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. Nr 201, poz. 1187);
10. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu (Dz. U. Nr 196, poz. 1167);
11. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188);

12. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 września 2016 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. z 2016, poz. 1554);
13. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty Uchwałą Prezydium PKA Nr 1/2015 z dnia 23 lutego 2015 r.;
14. Uchwała Nr 127/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 12 marca 2015 r. z późn. zm. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej;
15. Inne przepisy wewnętrzne obowiązujące w Uczelni.

